

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Veronika Nováková

**Ochrana osob postižených domácím násilím**

Diplomová práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Ochrana osob postižených domácím násilím vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

Ve Staré Vsi nad Ondřejnicí dne 30. března 2017

Veronika Nováková, 12399

Mé poděkování patří především panu JUDr. Ondřejovi Šmídovi, Ph.D., vedoucímu diplomové práce, za odborný dohled a odborné vedení mé diplomové práce, cenné rady, vstřícnost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování diplomové práce věnoval a rovněž také za veškerý čas, který mi v dané souvislosti poskytl.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat mým rodičům za jejich trpělivost, podporu a laskavost, kterou mi věnovali nejen v průběhu zpracování diplomové práce, ale také celý život.

# Obsah

<b>Obsah</b> .....	<b>4</b>
<b>Seznam použitých zkratk</b> .....	<b>5</b>
<b>Úvod</b> .....	<b>6</b>
<b>1. Obecná charakteristika domácího násilí</b> .....	<b>9</b>
1.1 Pojem domácího násilí .....	11
1.2 Znaky domácího násilí.....	12
1.3 Formy domácího násilí .....	13
<b>2. Soukromoprávní regulace ochrany před domácím násilím</b> .....	<b>15</b>
2.1 Právní úprava dle zákona č. 135/2006 Sb. ....	15
2.2 Soukromoprávní ochrana.....	17
2.2.1 Právní regulace dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.....	17
2.2.2 Institut předběžného opatření.....	20
2.2.2.1 Předběžné opatření obecně.....	22
2.2.2.2 Účastníci předběžného řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí.....	24
2.2.2.3 Návrh na nařízení předběžného opatření a rozhodnutí o něm .....	26
2.2.2.4 Doba trvání předběžného opatření a možnost prodloužení .....	32
2.2.2.5 Výkon rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí.....	34
<b>3. Institut vykázání</b> .....	<b>36</b>
3.1 Vykázání obecně .....	36
3.2 Vývoj právní regulace institutu vykázání .....	37
3.3 Postup policejního orgánu při vykazování .....	39
3.4 Intervenční centra .....	41
<b>Závěr</b> .....	<b>43</b>
<b>Seznam literatury</b> .....	<b>48</b>
<b>Abstrakt</b> .....	<b>52</b>
<b>Abstract</b> .....	<b>53</b>
<b>Klíčová slova</b> .....	<b>54</b>
<b>Keywords</b> .....	<b>55</b>
<b>Příloha č. 1</b> .....	<b>56</b>
<b>Příloha č. 2</b> .....	<b>57</b>
<b>Příloha č. 3</b> .....	<b>59</b>

## **Seznam použitých zkratek**

ZŘS – Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

OSŘ – Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

OZ – Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

TZ – Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

TŘ – Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PolČR – Policie České republiky

## Úvod

Předkládaná diplomová práce zpracovává problematiku domácího násilí. Tento předmět diplomové práce jsem si vybrala zejména pro jeho trvalou aktuálnost, společenskou závažnost a složitost, téma totiž nespadá do jedné vytyčené oblasti práva, ale prolíná většinu právních odvětví. Jedná se o oblasti práva občanského, civilněprocesního, správního, ale taktéž trestního, které je považováno za prostředek ultima ratio. Domácí násilí je však velmi úzce spjato také se sférou psychologickou a sociologickou. Je tedy zkoumáno jak právníky, tak psychology a sociology.

Obecně vzato je problematika domácího násilí celosvětovým fenoménem, který existuje od pradávna. Jak diplomová práce pojednává podrobněji níže, i přes dlouhodobost a složitost se čeští legislativci této problematice příliš nevěnovali. V minulosti toto bylo zapříčiněno převážně režimem, který hlásal, že domácí násilí je čistě věc soukromá, děje se za zavřenými dveřmi rodiny, tudíž nelze do těchto záležitostí vrchnostensky zasahovat. Až s rokem 2007 přišla velká změna a domácímu násilí byla věnována vyšší pozornost. Dne 1. ledna 2007 totiž nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, který sjednotil postupy vedoucí k ochraně proti domácímu násilí. Zakotvil § 76b do občanského soudního řádu, který normoval speciální předběžné opatření týkající se domácího násilí. Postupem času došlo k rekonstrukci práva soukromého, účinnosti nabyl nový občanský zákoník, který zakotvil čtyři hmotněprávní ustanovení věnující se této problematice. Tento krok reflektovali zákonodárci novelizací procesněprávní úpravy, mezi které řadíme přijetí zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, které podrobněji upravuje rodinněprávní řízení.

Práce rozpracuje možnosti ochrany proti domácímu násilí, kterých se potencionální oběť může v praxi domáhat ve sféře občanskoprávní. Diplomová práce také analyzuje institut vykázání dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Mou základní vědeckovýzkumnou otázkou je vyhodnocení, zda jsou právní instituty resp. jejich regulace a následná aplikace v praxi dost efektivní, aby osobám postiženým domácím násilím poskytly skutečnou ochranu.

Jelikož je detailní a komplexní zpracování tématu velmi komplikované, cílem diplomové práce je podrobná analýza úpravy soukromoprávní a taktéž právní úpravy správní resp. institut vykázání, který s problematikou ochrany proti domácímu násilí úzce souvisí. Za zmínku taktéž stojí úprava trestněprávní, které se však vzhledem k rozsáhlosti diplomové

práce nebudu detailně věnovat. Obecně lze říci, že trestní právo zastává přístup represivní, který se projevuje v podobě kriminalizace domácího násilí do skutkové podstaty. Trestní právo má roli subsidiární k ostatním právním odvětvím, proto je trestní právo využíváno jako prostředek ultima ratio.<sup>1</sup> Zákonou definici domácího násilí jako takového české trestní právo nezná. Avšak v rámci skutkových podstat vyjmenovaných v trestním zákoníku je možné postihnout dílčí akty tohoto agresivního jednání. Trestní zákoník tedy dává obětem domácího násilí několikerou ochranu. Dle mého názoru je hlavním ustanovením § 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, tedy týrání osoby žijící ve společném obydlí.<sup>2</sup> Týrání jako takové je dle judikatury zlým jednáním s osobou blízkou či s jinou osobou a která pociťuje toto jednání jako těžké přikopí, jedná se o útrapy fyzické, tak psychické.<sup>3</sup> Dalším důležitým pojmem je osoba blízká, která je vymezena v § 125 TZ a pojem společné obydlí, který jako pojem obydlí upravuje ustanovení § 133 TZ. Sankce za takového jednání postihuje pachatele domácího násilí v rozmezí od šesti měsíců až po čtyři léta. V odstavcích dva a tři § 199 TZ zákonodárce vyjmenovává kvalifikované skutkové podstaty. Dále TZ nabízí mnoho dalších možností, jak právně kvalifikovat taková agresivní jednání, mezi která patří např.: § 198 týrání svěřené osoby, § 140 vražda, § 145 těžké ublížení na zdraví, § 146 ublížení na zdraví, § 170 zbavení osobní svobody, § 175 vydírání, § 185 znásilnění, § 354 nebezpečné pronásledování, ale také § 337 TZ maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.<sup>4</sup> Je důležité zmínit § 163 a § 163a zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, neboť zde je prolomena zásada oficiality, to znamená, že s taxativně vyjmenovanými trestnými činy musí být dán souhlas osoby poškozené na pokračování v trestním stíhání. Jedná se o dispoziční pravomoc, kterou drží poškozený a rozhoduje tak, jak se bude dále trestní stíhání vyvíjet či nikoli. Projevem veřejného zájmu pak je skutečnost, že §163 TŘ neobsahuje ve svém taxativním výčtu § 199 TZ, což shledávám jako pozitivum, neboť oběť je většinou pod psychickým nátlakem pachatele a je tudíž velmi snadno ovlivnitelná v následném rozhodování. V taxativním výčtu § 163 TŘ však nalezneme § 146 TZ ublížení na zdraví, takže pokud dojde k naplnění této skutkové podstaty, je vyžadován souhlas osoby poškozené s pokračováním trestního stíhání. V současné právní úpravě TŘ je možnost předběžného opatření v rámci ustanovení § 88b a násl., které může být uloženo obviněnému, je-li zde důvodná obava, že trestnou činnost bude opakovat. TŘ vyjmenovává různé povinnosti resp. zákazy, kterých se

---

<sup>1</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 89.

<sup>2</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>3</sup> JELÍNEK, Jirí. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 4. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, s. 283.

<sup>4</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

musí obviněný držet (např. zákaz vstupu do obydlí či zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě). Takovéto předběžné opatření trvá po dobu vyžaduje-li to jeho účel, nejdéle však do právní moci rozsudku nebo jiného rozhodnutí, jímž řízení končí.<sup>5</sup> Dle mého názoru je zřejmé, že smysl represivních opatření, tak jak stanoví TZ a TŘ, nejsou sto efektivně ochránit oběť domácího násilí komplexně. Jedná se o účelnou ochranu až v posledních fázích domácího násilí. Počátky a rozvoj domácího násilí často zůstávají schovány pod zorným úhlem okolí. Dalším negativum vidím v celé koncepci trestního odvětví, které se zaměřuje na tuto problematiku, neboť v popředí je pachatel a jeho případný postih, i přesto že TŘ dává oběti možnost určitého předběžného opatření. Z mého pohledu je tedy pozitivní propojení tzv. tří pilířové soustavy, kdy dochází k velmi úzké spolupráci Policie ČR, intervenčních center a příslušných soudů, k tomu viz níže.

Diplomová práce je rozčleněna do několika sekcí logicky jdoucích po sobě. Je v ní obsažen obsah, seznam použitých zkratk a seznam použité literatury a jiných pramenů. Je třeba říci, že v úvodu je veden krátký exkurz do problematiky trestněprávní pro komplexnost výzkumu daného tématu. V prvních kapitolách práce nastiňuji obecnou problematiku domácího násilí, tedy charakteristiku, pojem, znaky a formy domácího násilí. Při zpracování úvodních kapitol jsem vycházela z obecně vědní metody interpretační resp. hermeneutické, která je založena převážně na porozumění a výkladu textu. Následuje analytická část diplomové práce, ve které hodlám věnovat největší pozornost současné soukromoprávní regulaci domácího násilí a institutům ochrany oběti před domácím násilím napříč právním tuzemským řádem. Kapitulu mám v úmyslu věnovat taktéž správněprávní úpravě resp. institutu vykázání, který je velice úzce spojen s danou problematikou a její soukromoprávní úpravou. V závěrečné části se zaměřím především na klady a zápory právní úpravy a institutů výše zmiňovaných. Dle závěru navrhnou efektivnější způsob ochrany oběti před pachatelem. Při zpracování analytické části resp. závěru jsem využívala a kombinovala několik výzkumných metod, obecně jsem využívala vědní metodu explanační resp. empirický a obecně teoretický výzkum, který spočíval v analýze a syntéze právních textů, analogii v určitých případech, kvalitativním kódování či kombinaci indukce a dedukce, tedy kvalitativního výzkumu propojeného s kvantitativním.

---

<sup>5</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 96-103.



## 1. Obecná charakteristika domácího násilí

Domácí násilí není z historického hlediska novým fenoménem, jedná se o problém, který bohužel již existuje řadu let, století či tisíciletí. Co můžeme shledávat jako nové, je společenská atmosféra, ve které se o domácím násilí hovoří. Po dlouhou dobu bylo toto téma zcela tabuizováno. V minulosti vládlo přesvědčení, že to co se v rodině odehrává, je jen soukromá záležitost, do které stát nesmí a nebude zasahovat, neboť by tak porušil základní lidská práva.

Přelom můžeme shledat v druhé polovině 20. století ve Spojených státech amerických a následně pak v 70. letech v Evropě. Od té doby se společnost začala dozvídat o skandálních případech násilného zacházení, týrání a zneužívání žen a dětí v rodině.<sup>6</sup> Bylo tedy zřejmé, že společnost podnikne určité kroky proti tomuto zacházení. Proto se v té době v USA začaly množit spolky, hnutí, které měly za cíl toto potírat, eliminovat a zároveň chránit oběti. V průběhu času se tohoto chopila i politika a tak řada států v USA v tomto období přijala speciální zákony proti domácímu násilí. Za jakýsi „spouštěč“ hovoru o domácím násilí je považována tzv. druhá vlna feministického hnutí, která se rozvinula právě v letech 60.-70. dvacátého století a také práce americké psycholožky Leonory E. Walkerové „*Týraná žena*“. Walkerová pracovala jako psychoterapeutka s ženami, které se staly oběťmi domácího násilí a vytvořila pojem „*syndrom týrané ženy*“.<sup>7</sup> Evropa byla v tomto směru přijímání zákonných opatření pomalejší a docházelo k tomu postupně. Až v 90. letech 20. století přijaly některé západoevropské státy ustanovení, kdy některé projevy domácího násilí byly určen jako trestný čin. Například znásilnění v rodině bylo uznáno jako trestný čin v Německu až v roce 1989. Můžeme říci, že povědomí o domácím násilí a jeho nutné potřebě jej zákonně regulovat se do společenského evropského povědomí začalo dostávat až se vznikem Evropské unie. Evropská unie má jeden z předních cílů právě dlouhodobý boj proti domácímu násilí.<sup>8</sup>

Jak již bylo zmíněno výše, Evropa byla k tomuto fenoménu dlouho nečinná a kroky v boji proti domácímu násilí byly postupné. Pokud takto hovoříme o přístupu Evropy, tak Česká republika v tomto směru dlouho činila kroky „nulové“. Zastávala jeden z přístupů, kdy hodnotila domácí násilí jako jev společensky neškodný a proto neexistovaly tendence z řad

<sup>6</sup> GELLES, James, Richard. *Family Violence*. Sage Publications, 1987, 2. ed., vol. 84, s. 26-30.

<sup>7</sup> MACHALOVÁ, Tatiana. *Domácí násilí – filosofická analýza pojmu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 13.

<sup>8</sup> FENYK, Jaroslav. *Některé postupy v boji proti domácímu násilí v USA*. IN: *Domáce násilie – nová prax a nová legislativa v Európe*. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej v dňoch 15.-16. októbra 2007. Bratislava: Bratislavská vysoká škola právni, 2008, s. 43-48.

legislativců o vytvoření právní ochrany poskytované obětem domácího násilí.<sup>9</sup> Tento problém pramenil z předsudků, kdy české povědomí mělo za to, že se jedná o čistě soukromou věc, která se odehrává uvnitř rodiny, kterou by si rodina měla vyřešit sama v sobě. Žilo se v domnění, že agresivita, která v rodině probíhá, pramení z psychické a morální poruchy daného člověka. Zásah státu byl v tomto směru interpretován jako nežádoucí a jakákoliv snaha o pomoc vykládána jako zásah do základních lidských práv s svobod.

Dlouho se žilo v zidealizovaném domnění, že rodina je místo plné lásky, klidu, bezpečí a ochrany. Můžeme říci, že tato představa plynula z pojetí rodiny v bývalém socialistickém Československu. V té době panoval názor, že nic zlého se v socialistické rodině nemůže stát.<sup>10</sup>

Podstatné změny v chápání domácího násilí v České republice se začaly dít až na přelomu 20. a 21. století. Za první významný krok považují přijetí zákona č. 91/2004 Sb. Tento zákon doplnil zákon č. 140/1961 S., trestní zákon. Byla přijata nová skutková podstata a to konkrétně trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě.<sup>11</sup> Další krok vpřed považují postup legislativců v letech 2003 až 2007. V těchto letech probíhala příprava zákona č. 135/2006 Sb., o ochraně před domácím násilím, který nabyl účinnosti 1. ledna 2007. Přímou pomoc osobám ohroženým domácím násilím začalo poskytovat do roku 2007 patnáct intervenčních center v krajských městech ČR. Velmi významnou roli v boji proti domácímu násilí zaujal tzv. Bílý kruh bezpečí, který se od roku 1991 zabývá ochranou a prevencí domácího násilí do současnosti. Mezi jeho činnosti patří také zaškolování policistů, soudců, pracovníků intervenčních center, monitoring či vytvoření metodik do praxe.<sup>12</sup>

Z výše uvedeného vyplývá, že se jedná o fenomén, který existuje již od nepaměti, ale až v posledních letech si jej svět dokázal připustit a otevřeně o něm mluvit. Domácí násilí je interdisciplinární problém, kterým je třeba se intenzivně zabývat. Je třeba tomuto věnovat náležitou pozornost, předcházet a v neposlední řadě chránit oběti. Proto dle mého názoru musí existovat právní úprava, která je striktní, důsledná a tedy efektivní.

---

<sup>9</sup> FENYK, Jaroslav. *Některé postupy v boji proti domácímu násilí v USA*. IN: Domáce násilie – nová prax a nová legislativa v Európe. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej v dňoch 15.-16. oktobra 2007. Bratislava: Bratislavská vysoká škola právni, 2008, s. 32.

<sup>10</sup> MACHALOVÁ, Tatiana. *Domáci násilí – filosofická analýza pojmu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 9.

<sup>11</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 23.

<sup>12</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domáci násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 9.

## 1.1 Pojem domácího násilí

Jak již bylo zmíněno, po dlouhou dobu byla tato problematika tabuizovaná a nemluvilo se o ní. Nebyly ani tendence domácí násilí jakkoliv řešit a chránit tím případné oběti. Převažoval názor, že se jedná pouze o soukromou záležitost, do níž stát nevstupuje a také, že v dobrých rodinách k tomuto nedochází, násilí v rodině bylo považováno za patologický jev a selhání daného konkrétního člověka.

Postupem času bylo tedy nutné tento fenomén pojmenovat resp. definovat. Můžeme říci, že zkoumání násilí v soukromých vztazích, doprovází řada terminologických problémů. V České republice se můžeme totiž setkat s pojmy „domácí násilí“ a „násilí v rodině“. Oba termíny se začaly užívat od konce 70. let 20. století. Někteří badatelé pojmy vnímají jako synonyma, někteří autoři však mezi nimi vidí rozdíl.<sup>13</sup> Dle psychologa Drahomíra Ševčíka, který je zastáncem druhé teorie, je pojem „domácí násilí“ specifickou variantou násilí v rodině. Vnímá jej jako tzv. podmnožinu násilí v rodině a zahrnuje sem projevy jako fyzické, sexuální a psychické násilí, které je páchané v rámci rodiny.<sup>14</sup>

Obecně lze říci, že jde o sociálně-patologický jev sui generis, o nejnebezpečnější z forem agrese, která se děje za zavřenými dveřmi uvnitř rodiny resp. rodinných vztahů. Pod pojmem se většinou skrývá nerovnováha moci v určité dané malé skupině, rodině, společné domácnosti. Příčinou potřeby moci tak může být mj. nevyzrállost, touha prosadit se, neshody, vliv alkoholu, ekonomická situace, distres.<sup>15</sup>

Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, definuje domácí násilí následovně: „*domácím násilím se rozumí opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilným jednáním, v důsledku kterého dochází, nebo hrozí, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí ve společně obývaném bytě nebo domě.*“<sup>16</sup>

Lze tedy shrnout, že definice a úhly pohledu se na pojmy domácího násilí resp. násilí v rodině liší. Na čem se však všichni badatelé, autoři a lidé zabývající se právě touto

---

<sup>13</sup> MACHALOVÁ, Tatiana. *Domácí násilí – filosofická analýza pojmu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 25.

<sup>14</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 23.

<sup>15</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 5.

<sup>16</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

problematikou shodnout je fakt, že se jedná o fyzické, psychické či sexuální násilí, které dochází mezi blízkými osobami opakovaně a skrytě mimo kontrolu veřejnosti.

## 1.2 Znaky domácího násilí

Pokud se v rodině vyskytne určitý násilný incident, nemusí se vždy zákonitě jednat o domácí násilí. Aby se o domácí násilí jednalo, musí být naplněny čtyři základní znaky domácího násilí. Můžeme však říci, že násilný incident, který sice nenaplnuje všechny znaky domácího násilí jako takového, může proces domácího násilí odstartovat.

Za základní definiční znaky domácího násilí považujeme:<sup>17</sup>

- a) Opakování, dlouhodobost – jednorázový násilný incident nelze považovat za projev domácího násilí, aby byl naplněn znak dlouhodobosti, a tak musí proběhnout minimálně dvakrát
- b) Eskalace – od urážek se násilí stupňuje přes psychické snižování lidské důstojnosti až k fyzickým atakům a trestným činům proti zdraví a životu
- c) Rozdělení rolí – aby se jednalo o domácí násilí, musí existovat asymetrie v rozdělení rolí resp. diferenciaci, na straně jedné máme oběť a na straně druhé osobu násilnou, pokud se role pravidelně střídají, nelze hovořit o domácím násilí, ale o tzv. „italské domácnosti“, je přítomna ambivalentnost oběti tedy ztráta schopnosti včas zastavit útoky a efektivně domácí násilí řešit<sup>18</sup>
- d) Neveřejnost – domácí násilí probíhá za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly, probíhá tak beze svědků a je tedy těžce prokazatelné<sup>19</sup>

Tyto definiční znaky vyplývají z dlouhodobého pozorování a analýzy dynamiky násilného jednání v rodinných vztazích. Významná česká psycholožka L. Čírtková tyto znaky uznává za definiční, které vystihují podstatu domácího násilí. Znaky uvádí v jiném pořadí, kdy do popředí uvádí výskyt incidentů, to znamená, že násilí je prováděno mezi osobami blízkými, dále se definiční znaky shodují. Můžeme říci, že pro Čírtkovou je klíčový definiční znak právě diferenciaci resp. asymetrické vymezení vzájemného vztahu mezi blízkými

---

<sup>17</sup> Tyto znaky jako definiční takto vymezuje Aliance proti domácímu násilí IN ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 38.

<sup>18</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6.

<sup>19</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 38.

osobami.<sup>20</sup> Je zřejmé, že názory na výčet základních definičních znaků se liší. Dle jiných odborníků totiž eskalace právě do základních znaků nepatří, neboť bylo v praxi zjištěno, že ne ve všech případech domácího násilí k ní dochází. Proto eskalaci označují jako tzv. podpurný znak.<sup>21</sup>

### 1.3 Formy domácího násilí

V praxi rozlišujeme několik forem domácího násilí. Jeho podoby nejsou v literatuře sjednoceny. Dá se říci, že každý autor má svou vlastní typologii. Obecně však můžeme konstatovat, že každá z forem domácího násilí má za cíl získat moc a nadvládu nad obětí, přitom je čistě individuální, jakým způsobem takto násilné osoby činí. Násilní jedinci využívají nespočet různorodých taktik, mezi které například patří ponižování, nadávky, izolace, zastrašování, ale také bití a fyzické týrání. Mezi základní formy domácího násilí dle většiny odborníků patří:

- a) Fyzické násilí – Tuto formu můžeme řadit mezi nejhrubší a nejzjevnější formu domácího násilí. Násilná osoba negativně využívá fyzické sily či její hrozby pod účelem zastrašit, poškodit či získat faktickou kontrolu nad obětí. Pod pojem fyzické násilí můžeme zařadit široké spektrum chování, které má za cíl přivodit bolest, zranění, fyzické utrpení, ublížit.
- b) Emocionální neboli psychické násilí – Jedná se o podobu domácího násilí, která je přítomna téměř vždy. Dle Čírtkové je to dáno tím, že opakované napadání partnera, ať už má jakoukoli povahu, vždy obsahuje i prvky psychického násilí. Každé domácí násilí zasahuje oběť po stránce psychické.<sup>22</sup> Toto potvrdilo i Centrum pro týrané a osamělé ženy - ROSA, které na základě výzkumu z roku 2014 došlo k závěru, že v případech, kdy je obětí domácího násilí žena, je téměř vždy přítomen prvek násilí psychického, s násilím fyzickým se potýkalo 73% žen, ekonomickému násilí čelilo 59% žen a sexuálnímu násilí pak 44% žen z celkově dotázaných.<sup>23</sup>
- c) Sexuální násilí – Tuto formu násilí můžeme definovat jako „*nedobrovolný sexuální kontakt jakéhokoli druhu resp. jako jakoukoli situaci, kdy je jedinec*

---

<sup>20</sup> ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada Publishing, 2008, s. 9.

<sup>21</sup> ŠMÍD, Ondřej. a kol. *Rozvod manželství*. Praha: Leges, 2013, s. 94.

<sup>22</sup> ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Psychické týrání partnera aneb Domácí násilí beze stop. *Právo a rodina*. Praha: Linde, 2007, roč. 9, č. 6.

<sup>23</sup> *Sociologická sonda ROSA: Domácí násilí*. Statistická data z údajů klientek za rok 2014. [online]. rosa-os.cz., [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://rosa-os.cz/wp-content/uploads/2015/03/ROSA-statistika-za-2014-web.pdf>>.

*nucen podílet se na nežádoucích, nebezpečných nebo ponižujících sexuálních praktikách“.* Jedná se o účinný nástroj, který má za cíl ponižít, pokořit a podrobit si druhého.

- d) Sociální násilí – Dochází k využívání jiných osob k dosažení nátlaku na oběť a získání nadvlády nad ní. Sociální násilí je spjata také s tzv. izolací osoby ohrožené.
- e) Ekonomické násilí – Násilník získává moc a kontrolu na oběti, kdy dochází k postupnému omezování přístupu oběti k finančním prostředkům, jejím neposkytování, zatajováním finanční situace či dokonce neoprávněné nakládání s majetkem osoby ohrožené.<sup>24</sup>

Pravidlem bývá vzájemná kombinace výše vyjmenovaných forem a za nejčastější kombinaci je považováno spojení násilí fyzického s násilím psychickým. Mnohé z forem situací spíše zhoršují. Nově někteří autoři mezi základní formy domácího násilí řadí stalking neboli nebezpečné, úmyslné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které snižuje kvalitu života. Stalking se neděje za tzv. zavřenými dveřmi v úkrytu před veřejností, ale mezi násilí jej přesto řadíme, neboť tato forma má mnohdy vazbu na bývalý intimní poměr mezi osobou násilnou a obětí, nemusí být tomu však vždy. Často k tomuto dochází po ukončení vztahu, kdy se jedná o pokračování násilí v něm (ex-partner stalking).<sup>25</sup> Někteří autoři zařazují vedle základních forem domácího násilí také zneužívání práv muže.<sup>26</sup>

V literatuře se pravidelně objevuje tzv. Duluthský model kontroly a moci, který znázorňuje skutečnost, že psychické týrání podněcuje a podporuje násilí fyzické. Duluthský model vznikl za iniciativy „Projekt intervence proti týrání v soukromí“ v USA. Znázorňuje kruh, v jehož středu je moc a kontrola, ke které vedou nátlaky a výkrušky, dále zastrašování, citové vydírání, izolace, zlehčování, popírání a obviňování, také využívání dětí a ekonomické násilí. Je využíván mnoha organizacemi celého světa.<sup>27</sup>

---

<sup>24</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 47 a násl.

<sup>25</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6.

<sup>26</sup> MACHALOVÁ, Tatiana. *Domácí násilí – filosofická analýza pojmu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 35.

<sup>27</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 48.

## 2. Soukromoprávní regulace ochrany před domácím násilím

„Bránit se proti násilí násilím dovolují totiž všechny zákony a veškeré právo.“

Paulus Orosius

### 2.1 Právní úprava dle zákona č. 135/2006 Sb.

V letošním roce, tedy roku 2017, uplynulo již deset let od účinnosti zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Jak již bylo zmíněno výše, po dlouhou dobu byla problematika domácího násilí tabuizována, s tím souviselo smýšlení legislativců, kteří právě zakotvení efektivní právní ochrany a prostředků ochrany proti domácímu násilí přehlíželi. Přijetí výše zmiňovaného zákona bylo dle mého názoru milníkem, který hluboce prohloubil kvalitu ochrany před domácím násilím.

Dne 1. ledna 2007 tedy nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento krok legislativců byl dle mého názoru velmi zásadní, neboť sjednotil a propojil postupy, které vedou k ochraně proti domácímu násilí. Jedná se zejména o kroky justice, správních orgánů a sociálních služeb, které byly tímto sjednoceny. Zákon o domácím násilí je tedy komplexní a systematický obraz toho, jak předcházet a v neposlední řadě chránit před domácím násilím. Vytvořením zákona byly splněny závazky České republiky, které vyplývaly z mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána. Jedná se zejména Úmluvu o právech dítěte či Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen.<sup>28</sup>

Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím není samostatný a jednotný zákon, který upravuje veškeré instituty brojící proti domácímu násilí. Zákon o domácím násilí představuje dílčí novelizace zákonných předpisů a navazuje na jejich ustanovení a instituty. Jedná se zejména o tyto:

---

<sup>28</sup> ŠMÍD, Ondřej. *Ochrana před domácím násilím v rámci civilního procesu v ČR*. Dny práva – 2010 – Days of Law [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010 [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <[http://www.law.muni.cz/sborniky/dny\\_prava\\_2010/files/07\\_nasili.html](http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/07_nasili.html)>.

- a) zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“),
- b) zákon o Policii ČR – v té době byl účinný zákon č. 283/1991 Sb., o policii České republiky, od 1.1.2009 je účinný zákon č. 273/2008 Sb., o policii ČR
- c) trestní zákon – v té době byl účinný zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, od 1.1.2010 je účinný zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- d) zákon o sociálním zabezpečení – v té době byl účinný zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, od 1.1.2012 nabyl účinnosti zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- e) zákon o působnosti orgánů v sociálním zabezpečení – v té době byl účinný zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů v sociálním zabezpečení, který je od 1.1.2012 zrušený zákonem č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Dle důvodové zprávy k zákonu o domácím násilí byl tento právní předpis založen na několika stěžejních pilířích.

1. PREVENCE – můžeme říci, že tento pilíř prolíná celým zákonem, zákon má za cíl převážně na základě soustavy opatření předcházet domácímu násilí a následně je jeho vizí zabránit opakování tohoto nežádoucího jevu
2. OCHRANA OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ – tento pilíř se dá považovat za průlomový v tom, že zavádí do našeho právního řádu institut „vykázání“, toto opatření patří do správněprávní ochrany před domácím násilím a náleží Policii ČR, jedná se tedy o procesní úkon, který může násilné osobě po určitou dobu zakázat přístup do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí, můžeme jej rozdělit do podkategorií a to jsou:
  - a) policejní zásah
  - b) kontrola dodržování povinností uložené násilné osobě
  - c) občanskoprávní řešení situace ohroženou osobou, která se může tímto obrátit na soud s návrhem na tzv. předběžné opatření
3. KOMPLEXNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ – tento pilíř je založen, jak bylo zmíněno výše, na propojení a sjednocení postupů justice, správních orgánů a sociálních služeb při boji proti domácímu násilí<sup>29</sup>

---

<sup>29</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím



## 2.2 Soukromoprávní ochrana

### 2.2.1 Právní regulace dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Obecně nám hmotněprávní úprava odpovídá na dvě základní otázky. Tou první je, kdo může podat návrh na předběžné opatření resp. proti komu návrh směřuje tj. aktivní a pasivní legitimace. Druhá odpověď směřuje za jakých okolností může aktivně legitimovaný člověk návrh podat, aby byl v důsledku úspěšný.

S účinností nového občanského zákoníku přišlo několik zásadních změn ve vztahu právní úpravy domácího násilí. Jednou z nich je skutečnost, že zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník upravil tuto problematiku v hmotněprávním předpise. Do účinnosti právě OZ totiž problematika domácího násilí nikde v hmotném právu upravena nebyla. Tato úprava navazuje především na právní úpravu zakotvenou v zákoně č. 135//2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Další změnu, která přinesla účinnost OZ, je změna v aktivní legitimaci. Dnes je aktivně legitimován v případě teritoriální ochrany:

- a) dotčený manžel či manžel rozvedený i přesto, že násilí směřuje proti třetí osobě, která žije v rodinné domácnosti<sup>30</sup>
- b) osoba, která žije s výše uvedenými ve rodinné domácnosti
- c) každý vůči komu násilí směřuje a žije s násilnou osobou v domácnosti<sup>31</sup>

Pasivně legitimován v případě teritoriální ochrany je dle § 751, 753 a 3021 OZ manžel násilný, či manžel rozvedený, který páchá fyzické či psychické násilí vůči jiné osobě, která s ním žije v rodinné domácnosti či jinde. Dle těchto ustanovení je pasivně legitimován také i jiný člověk, který se tohoto dopouští na jiné osobě.

Nový občanský zákoník tedy zařazuje zvláštní ustanovení, která se týkají domácího násilí. Úpravu nalezneme v části druhé, kde jsou ustanovení upravující rodinněprávní vztahy. Konkrétně se jedná o § 751 a násl. OZ. Ustanovení § 751 odst. 1 OZ stanovuje, že *„Stane-li se další společné bydlení manželů v domě nebo bytě, v němž se nachází rodinná domácnost manželů, pro jednoho z nich nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči manželovi nebo jinému, kdo v rodinné domácnosti manželů žije, může soud na návrh*

---

<sup>30</sup> Dle důvodové zprávy k zákoníku č. 89/2012 Sb., občanský zákoník je pojem „rodinná domácnost“ charakterizována tak, že v tomto místě manželé fakticky společně bydlí.

<sup>31</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. Jak se rychle zorientovat v nové právní úpravě domácího násilí. *Rekodifikace & praxe*. 2013, 1(4), s. 14.

*dotčeného manžela omezit, popřípadě i vyloučit na určenou dobu právo druhého manžela v domě nebo bytě bydlet.*“ Odstavec druhý pamatuje na rozvedené manžele nebo na případ, kdy rozvedení manželé bydlí společně, ale jinde než ve společné domácnosti.<sup>32</sup>

Hmotněprávní předpis dává striktní maximální limit pro délku trvání omezení či vyloučení manžela v domě nebo v bytě bydlet v ustanovení § 752 OZ, která činí šest měsíců. Toto omezení nebo vyloučení však může být i přesto prodlouženo, jak uvádí zákonné znění, jen jsou-li proto zvlášť závažné důvody a je-li podán nový návrh, nikoliv návrh na prodloužení, jak je tomu u institutu předběžného opatření. V praxi to může tedy vypadat tak, že omezení či vyloučení bude trvat i déle jak osm měsíců a znovu má soud pravomoc toto prodloužit. Za zvlášť závažný důvod důvodová zpráva stanovuje vážnou nemoc, kterou trpí navrhovatel či nezletilé dítě, o které navrhovatel soustavně pečuje. I tyto zvlášť závažné důvody musí být detailně zkoumány a poměřovány s principem proporcionality, neboť dochází do zásahu základních práv odpůrce.<sup>33</sup>

Z rozboru předchozích ustanovení by se mohlo zdát, že hmotněprávní předpis stanovuje aktivní legitimaci jen v případě, pokud se jedná o manžele či rozvedené manžele. Zákonodárce však myslel i na případ, kdy se o manžele jednat nebude a to v ustanovení § 3021 OZ. Aktivně legitimováni jsou i jiné osoby než manželé, kteří společně bydlí. V praxi nám toto ustanovení dopadá na případy nesezdaných soužití či registrovaných partnerů. Další rozšíření aktivní legitimace shledáváme v ustanovení § 753 OZ, který stanoví, že *„právo domáhat se ochrany proti domácímu násilí má také každá jiná osoba, která žije spolu s manžely nebo rozvedenými manžely v rodinné domácnosti.“*<sup>34</sup> Ochrana je tímto dána zletilým, nezletilým dětem, jakožto např. rodičům jednoho z manželů či jiným osobám žijícím s manžely nebo rozvedenými manžely v rodinné domácnosti. Okruh osob aktivně i pasivně legitimovaných k podání návrhu na nařízení předběžného opatření dle ZŘS je rozšířen a je podmíněn společným soužitím v obydlí s násilnou osobou a na existence tělesného či duševního násilí v tomto obydlí.<sup>35</sup> Zákonodárce tak správně rozšířil okruh osob, které se mohou aktivně bránit proti páchanému domácímu násilí. Z výkladu ustanovení § 753 OZ ve spojení s § 3021 OZ plyne, že není vždy rozhodující násilí páchané přímo na navrhovatel. Pokud v praxi nastane situace, že jeden týrá druhého a třetí osoba tomu musí přihlížet, tak je

---

<sup>32</sup> Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>33</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

<sup>34</sup> Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>35</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

rozhodující právě nesnesitelnost soužití v takové domácnosti. Třetí osoba psychicky strádá, je tudíž také obětí domácího násilí v duševní formě.

Právní úpravu v novém občanském zákoníku týkající se domácího násilí můžeme shledat i ustanoveních § 762 odst. 2 a § 1482 odst. 1 OZ. První z nich stanovuje tzv. sankční výživné pro jednoho z rozvedených manželů, kdy pokud se manžel dopustil domácího násilí na druhém, nemá tak právo na toto sankční výživné.<sup>36</sup> Ustanovení § 1482 odst. 1 OZ upravuje situaci v dědickém řízení. Pokud zůstavitel podal návrh na rozvod z důvodu domácího násilí na něm páchaným druhým manželem, je tento manžel zůstavitele vyloučen z dědického práva jako zákonný dědic.<sup>37</sup>

Lze říci, že ochrana dle speciálních ustanovení nového občanského zákoníku, která se zabývá problematikou domácího násilí, je pouze teritoriální, to znamená, že platí pouze pro dané území. Ochranu personální, jakožto ochranu daného člověka (např. ochrana před stalkingem v § 405 odst. 1 písm. d ZŘS), však najdeme v OZ také a to pod ustanovením § 81 a násl. OZ, která přisuzuje ochranu osobnosti člověka a jeho přirozených práv. V tomto případě je aktivně legitimována osoba, jehož osobnost byla dotčena. Naopak pasivně legitimován bude člověk, který druhému zasahuje do oblasti osobnosti člověka, důstojnosti, cti či zdraví.

---

<sup>36</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

<sup>37</sup> ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vydání. Ostrava: Sagit, 2012. s. 605.

## 2.2.2 Institut předběžného opatření

Pokud nahlédneme do minulosti resp. na vývoj ochrany proti domácímu násilí zjistíme, že Česká republika vyvíjela v tomto směru takřka „nulové“ kroky. Po dlouhou dobu legislativci žili v domněnku, že se jedná o striktně soukromou záležitost mezi dvěma partnery, kteří se spolu rozhodli žít či jinak spolu fungovat. Do určité doby existovala ochrana jen na poli trestněprávní. Bylo tedy možné postihovat tento negativní jev pouze pokud osoba naplnila znaky skutkové podstaty určitých trestných činů jako např. znásilnění, ublížení na zdraví či omezování osobní svobody.<sup>38</sup>

Jak už bylo zmíněno výše v kapitole „Právní úprava dle zákona č. 135/2006 Sb.“, dne 1. ledna 2007 nabyt účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Zákon proti domácímu násilí přinesl zásadní novelizace mnoha důležitých právních předpisů. Jednou z podstatných změn bylo zakotvení § 76b do OSŘ. Tedy zavedení institutu předběžného opatření.<sup>39</sup>

Je třeba zmínit, že postupem času docházelo k mnoha úpravám tohoto institutu. Dne 19. července 2009 nabyt účinnosti zákon č. 218/2009 Sb., který dle důvodové zprávy rozšířil § 76b OSŘ a kladl si za cíl omezit interpretační problémy spojené s aplikací tohoto ustanovení v praxi. Přesněji si zákon klade za cíl „*doplnit ustanovení týkající se domácího násilí, která v občanském soudním řádu chybí, blíže specifikovat jednotlivé instituty domácího násilí a odstranit interpretační potíže jednotlivých ustanovení, které vznikly v souvislosti s praktickým užíváním tohoto institutu.*“<sup>40</sup>

Další změnou, kterou § 76b OSŘ prošel bylo 31. prosince 2013. Dle Kateřiny Čuhelové, jak píše ve své disertační práci a v knize, je tato změna spíše kosmetická. Rozhodnutí soudu resp. výroky soudu se nikterak nezměnily, neboť již před touto novelizací soudy rozhodovaly v duchu zákazu setkávání se a jiného kontaktování osoby násilné a ohrožené v případě nežádoucího sledování a obtěžování.<sup>41</sup>

---

<sup>38</sup> DURDÍK, Tomáš. Nová legislativa v ČR v oblasti domácího násilí – úloha policie, justice a intervenčních center. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Domáce násilie – nová prax a nová legislativa v Európe*. Bratislava: Eurokódex, 2008, s. 32.

<sup>39</sup> ŠMÍD, Ondřej. *Ochrana před domácím násilím v rámci civilního procesu v ČR*. Dny práva – 2010 – Days of Law [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010 [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <[http://www.law.muni.cz/sborniky/dny\\_prava\\_2010/files/07\\_nasili.html](http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/07_nasili.html)>.

<sup>40</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 218/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

<sup>41</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. In ŠMÍD, Ondřej. a kol. *Rozvod manželství*. Praha: Leges, 2013, s. 100.

Od 1. ledna 2014 je účinný nový občanský zákoník. Přijetím tohoto zákona došlo k mnoha rozsáhlým změnám v právním řádu České republiky. Na tyto hmotněprávní změny však bylo nutno reagovat novou procesněprávní úpravou. Tou se stal zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, (dále jen z. ř. s.), který vešel v účinnost 1. ledna 2014.

Prvotní problém, který zákon o zvláštních řízeních soudních vyřešil, byla zásadní rozdílnost mezi spornými a nespornými řízeními. Dle důvodové zprávy šlo převážně o tyto rozdílnosti:

a) různost účelu sporného a nesporného řízení – sporné řízení napravuje porušení či ohrožení subjektivního práva, jeho charakter je tedy reparační a rozhodnutí má charakter deklaratorní, naproti tomu nesporné řízení upravuje právní vztahy mezi účastníky do budoucna, má tedy charakter preventivní a rozhodnutí je konstitutivního rázu

b) vymezení okruhu účastníků řízení – v řízení sporném platí první definice účastníků řízení, jedná se tedy o žalobce a žalovaného, naopak v nesporném řízení se uplatní definice druhá a třetí, jedná se tedy o navrhovatele a ti, o jejichž právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno, nebo navrhovatel a ti, které zákon za účastníky označuje.

c) postavení účastníků řízení – ve sporném řízení můžeme využít institutů jako jsou společenství účastníků, přistoupení účastníka či hlavní a vedlejší intervenci, v nesporném řízení využití těchto institutů není možné

d) určení místní příslušnosti soudu – ve sporném řízení užíváme obecnou místní příslušnost a příslušnost na výběr daná, u nesporného řízení tohle nepřipadá v úvahu, zde se využívá tzv. výlučná místní příslušnost

e) způsob zahájení řízení – sporné řízení lze zahájit jen na návrh, na rozdíl od sporného řízení, které lze v určitých, zákonem stanovených případech, zahájit i bez návrhu

f) průběh dokazování – v procesu dokazování existují opět výrazné rozdíly mezi sporným a nesporným řízením, řízení sporné je zasaženo zásadou projednací, břemeno tvrzení a důkazní břemeno náleží účastníkům, zatímco řízení nesporné je spojeno se zásadou vyšetřovací, což znamená, že za objasnění rozhodných skutečností potřebných k rozhodnutí je odpovědný soud.<sup>42</sup>

---

<sup>42</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 13.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních je systematicky rozvržen do pěti částí. Tuto podobnost můžeme nalézt v rozčlenění obecné části občanského soudního řádu. Ustanovení upravující předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí a také věci péče soudu o nezletilé nalezneme v hlavě V. části druhé. Výkon těchto rozhodnutí obsahuje díl 2 této hlavy V.<sup>43</sup>

Konkrétní úpravu předběžného řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí nalezneme v § 400 a násl. ZŘS, jež je obdobou ustanovení původního § 76b občanského soudního řádu. Výkon rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí je upraven v § 492 a násl. ZŘS. Co se týče ustanovení o předběžné úpravě poměrů dítěte, tak to je zakotveno v § 452 a násl. ZŘS, výkon rozhodnutí o předběžné úpravě poměrů je upraven v § 497 a násl. ZŘS.<sup>44</sup>

### **2.2.2.1 Předběžné opatření obecně**

Obecně lze říci, že institut předběžného opatření je upraven ve všech moderních právních řádech. Tento institut slouží zejména k tomu, aby předběžně tedy prozatímně upravil poměry účastníků do doby než bude vydáno rozhodnutí ve věci samé. Předběžné opatření slouží k okamžité procesní ochraně účastníka, kterému bezprostředně hrozí nebezpečí či jiná újma.<sup>45</sup> Je tedy nutné, aby soud postupoval v těchto věcech v souladu se zásadou rychlosti, což znamená, že projednání a rozhodnutí věci by mělo být bez zbytečných průtahů. Rychlost je tedy jedním z požadavků na kvalitu řízení.<sup>46</sup>

V našem právním řádu se setkáváme se dvěma druhy předběžného opatření. Jedná se o obecné předběžné opatření a zvláštní předběžné opatření. Obecně jsou předběžná opatření vydávána před zahájením řízení ve věci samé, na tuto situaci se užije ustanovení § 74 a násl. občanského soudního řádu, na straně druhé mohou být předběžná opatření vydávána i po zahájení řízení ve věci samé dle ustanovení § 102 OSŘ. V našem právním řádu se můžeme setkat s tzv. zvláštním předběžným opatřením, který se vztahuje na zvláštní řízení soudní a je tedy upraven v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Konkrétně se jedná o předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí dle § 400 a násl. ZŘS a předběžné

---

<sup>43</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 18.

<sup>44</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>45</sup> WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. vydání. Praha: Linde Praha, 2011, s. 321 a násl.

<sup>46</sup> SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2014, s. 26.

opatření upravující poměry nezletilého dítěte, které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče dle § 452 a násl. ZŘS.<sup>47</sup>

Je nutno dodat, že i v rámci tzv. zvláštních předběžných opatření, které jsou upraveny v ZŘS, je jedno charakteristické pro svou nutnost rychlosti v rozhodnutí. Jedná se o předběžné opatření upravující poměry dítěte. Dle § 456 ZŘS „*O návrhu na předběžné opatření soud rozhodne bezodkladně, nejpozději do 24 hodin od jeho podání.*“<sup>48</sup> U tohoto institutu soud postupuje v tzv. zrychleném režimu.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.2.2 zákonodárce byl nucen spolu s příchodem nové hmotněprávní úpravy vytvořit sjednocující právní předpis, který by eliminoval rozdíly v úpravě institutů, které jsou obsaženy v procesněprávních předpisech. Tímto krokem byl vytvořen zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, který upravuje tzv. nesporná řízení (dále i sporná řízení vyznačující odchylky od pravidel soudního řízení sporného) a řízení týkající se rodinněprávních věcí. Řízení o nařízení předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí je ve své podstatě sporné řízení, ale i přesto bylo přesunuto do ZŘS, neboť upravuje věci rodinněprávní.<sup>49</sup>

Je tedy důležité si vytyčit vztah mezi OSŘ a ZŘS, neboť oba dva právní předpisy upravují problematiku předběžných opatření. § 1 ZŘS zakotvuje vztah právě mezi občanským soudním řádem a zákonem o zvláštních řízeních soudních.<sup>50</sup> Tento vztah je propojen tzv. subsidiaritou<sup>51</sup>. V § 1 odst. 2 ZŘS nalezneme tzv. obecnou subsidiaritu – „*nestanoví-li tento zákon jinak, použije se občanský soudní řád*“ a v § 1 odst. 3 ZŘS tzv. zbytkovou subsidiaritu – „*nevyplyvá-li z povahy jednotlivých ustanovení něco jiného, použijí se ustanovení tohoto zákona vedle občanského soudního řádu*“.<sup>52</sup> Obecná subsidiarita se v praxi projevuje tak, že pokud ZŘS upravuje určitý institut, problematiku, předně užijeme tento právní předpis. Naopak, pokud ZŘS mlčí a neupravuje, užijeme OSŘ. Zbytkovou subsidiaritu charakterizujeme jako možnost doplnění ustanovení ZŘS vedle ustanovení OSŘ. Tato aplikace však nevylučuje užití ustanovení obecných, která jsou upravena v OSŘ.<sup>53</sup> Dle Winterové je zde na místě obava z důsledků, které mohou nastat v praxi skrz dvojí až trojí

<sup>47</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 145.

<sup>48</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>49</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. Jak se rychle zorientovat v nové právní úpravě domácího násilí. *Rekodifikace & praxe*. 2013, 1(4), str. 13.

<sup>50</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

<sup>51</sup> Princip subsidiarity pochází z latinského *subsidium*, tedy pomoc či podpora

<sup>52</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>53</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 20.

subsidiaritu. Jedná se o problematiku aplikace a interpretace, která v budoucnu může činit obtíže.<sup>54</sup>

Věcná příslušnost v případě předběžného řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí náleží okresním soudům dle § 3 odst. 1 ZŘS. Určení soudu místně příslušného je upraveno v § 400 ZŘS „K rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření je příslušný obecný soud navrhovatele“.<sup>55</sup> To je obdobou původního ustanovení § 74 odst. 5 OSŘ, které bylo účinné do 31. prosince 2013. Ustanovení § 400 ZŘS reflektuje ustanovení § 405 odst. 1 písm. c) a d) ZŘS, které zní: „Vyhoví-li soud návrhu, uloží odpůrci předběžným opatřením zejména, aby...c) se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.“ To znamená, že ochrana dle ZŘS nenáleží jen osobě, která nutně obývá společné bydlení, ale také tato ochrana náleží osobám, které nutně společné obydlí s navrhovatelem sdílet nemusí. Toto má za následek zefektivnění postupu při řešení předběžného opatření, neboť lze předpokládat, že navrhovatel má k danému soudu nejbližší a je zde tedy vyšší pravděpodobnost, že řízení proběhne dle zásad rychlosti a hospodárnosti.<sup>56</sup>

#### 2.2.2.2 Účastníci předběžného řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.2.2, procesněprávní úprava obsahuje tři definice účastníků řízení. § 6 zákona o zvláštních řízeních soudních obsahuje tzv. druhou a třetí definici účastnění v procesu řízení. Účastníky tedy jsou buď navrhovatel a ten, o jehož právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno či navrhovatel a ten, kterého zákon za účastníka označuje.<sup>57</sup>

Na otázku kdo konkrétně je účastník v řízení ve věci předběžného opatření a ochrany proti domácímu násilí nám stanovuje § 403 ZŘS. „Účastníky jsou navrhovatel a odpůrce, popřípadě osoba, vůči níž násilí směřuje.“<sup>58</sup> ZŘS zavedlo pojem odpůrce, které český právní řád znal z právní úpravy účinné do 31. prosince 2000, tento pojem byl však hojně využíván soudy v praxi, pokud se jednalo o rozhodnutí ve věcech předběžných opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí.<sup>59</sup>

---

<sup>54</sup> WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. První část: Řízení nalézací. Praha: Linde Praha, 2014, s. 358.

<sup>55</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>56</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 146.

<sup>57</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>58</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>59</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 147.



Je nutno říci, vzhledem k dikci zákonné úpravy, že není striktně dáno, že se v praxi budou objevovat v řízení účastníci stanovení v § 403 odst. 1 ZŘS. Může totiž dojít k situaci, že v jedné osobě budeme mít navrhovatele a osobu, proti níž násilí směřuje. Jiný režim sledujeme v případě stalkingu. Zde budou účastníky pouze odpůrce a navrhovatel, kdy aktivní legitimace svědčí osobě ohrožené.<sup>60</sup> V praxi se dle názoru Čuhelové budeme hojně setkávat se situací, kdy navrhovatel si nebude zcela jistý, jak účastníky označit. Konkrétně v případě matky, která podá návrh na nařízení předběžného opatření jednak za sebe a také za své nezletilé děti, kdy děti uvede až v petitu, nikoliv již v záhlaví. Soud se s tímto případem vypořádá tak, že za navrhovatele bude brát v potaz jak matku, tak její nezletilé děti, zastoupené matkou.<sup>61</sup>

Zákon rozlišuje nezletilé dítě starší a mladší 16 let. Dle ustanovení § 403 odst. 2 ZŘS podává návrh jménem nezletilého mladšího 16 let buďto:

- a) zákonný zástupce
- b) orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“)
- c) advokát na základě plné moci – to v případě, že má dítě pro udělení této plné moci přiměřenou volní a rozumovou vyspělost

Nezletilý, který je starší 16 let, má v řízení plnou procesní způsobilost. Tuto mu poskytuje § 403 odst. 3 ZŘS.

Legislativci se také vypořádali s otázkou, kdo může podat návrh za osobu, jejíž svéprávnost byla ve věcech, o něž v řízení jde, omezena. OZ tuto problematiku reflektuje v ustanoveních § 55 až § 65. Kdy dle ustanovení § 57 odst. 1 „*Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil*“.<sup>62</sup> Soud se tedy rozsahem omezení svéprávnosti osoby zabývá striktně individuálně a každému omezení svéprávnost na míru<sup>63</sup>. Tento problém upravuje § 403 odst. 2 věta druhá a návrh tak podává za osobu, která je omezena samostatně právně jednat v rozsahu podání návrhu na nařízení předběžného opatření:

<sup>60</sup> HAMULÁKOVÁ, Klára. KŘIVÁČKOVÁ, Jana. In SVOBODA, Karel. a kol (ed.) *Zákon o zvláštních řízeních soudních*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 758.

<sup>61</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Olomouc, 2015. s 62.

<sup>62</sup> Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>63</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2007, sp. zn. II. ÚS 2630/07.

- a) opatrovník
- b) obecní úřad obce s rozšířenou působností

Zákonodárce myslel také na případ, kdy dojde či může dojít ke střetu zájmů. Na tuto situaci se vztahuje § 403 odst. 2 in fine ve spojení s § 406 ZŘS. Ve spojitosti těchto dvou právních ustanovení dojdeme k závěru, že ustanovení jiného právního předpisu (myšleno OZ), který řeší ustanovení opatrovníka při střetu zájmu zákonného zástupce či opatrovníka se zájmy zastoupeného nebo střet zájmů těch, kteří jsou zastoupeni týmž zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, se nový občanský zákoník nepoužije. Naopak pro takovou situaci v případě řízení ve věci domácího násilí uijeme § 406 ZŘS. Ten stanoví proces ustanovení opatrovníka jasně. Pokud tedy dojde či je tu hrozba toho, že dojde ke střetu zájmu, soud příslušný dle § 400 ZŘS neprodleně jmenuje navrhopateli opatrovníka, poté co rozhodne o předběžném opatření. Opatrovník takto soudem ustanovený může podat odvolání v případě zamítavého rozhodnutí, či podat návrh na prodloužení doby trvání předběžného opatření v případě vyhovění podaného návrhu na nařízení předběžného opatření. Toto však neplatí, pokud je ustanoven advokát na základě plné moci. Odvolání v tomto případě není přípustné.<sup>64</sup>

Do zahájeného řízení může také vstoupit státní zástupce jako zvláštní procesní subjekt dle § 8 odst. 1 písm. c) ZŘS. Zvláštní procesní subjekty nemají hmotněprávní subjektivitu, ale stanoví tak zákon, většinou jsou taxativně vymezeny. Obecně státní zastupitelství je „*soustava úřadů státu určená k zastupování státu při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do jeho působnosti.*“<sup>65</sup> Tím, že státní zastupitelství, jakožto ochránce veřejných zájmů, zasahuje do sféry soukromoprávní, dochází k sjednocení vzájemné spolupráce a snaze chránit tak tento celospolečenský fenomén.

### **2.2.2.3 Návrh na nařízení předběžného opatření a rozhodnutí o něm**

Předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí je možné vydat pouze na návrh. Projevuje se zde tedy zásada dispoziční. V praxi hovoříme o možnosti účastníka tzv. disponovat řízením. Pod tímto pojmem se skrývá možnost účastníka řízení zahájit samotné řízení resp. rozhodnout o tom, s jakým předmětem, s jakými účastníky a zda bude řízení pokračovat. Účastník může taktéž prostřednictvím dispozičních úkonů měnit samotný předmět řízení. Pro soud platí zásada *iudex ne eat ultra petita partium*, což znamená, že soud

---

<sup>64</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. Jak se rychle zorientovat v nové právní úpravě domácího násilí. *Rekodifikace & praxe.* 2013, 1(4), s. 15.

<sup>65</sup> Zákon č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů

může projednat pouze to, co mu bylo účastníky předloženo a v rozsahu, v jakém to navrhovatel požaduje.<sup>66</sup> Je třeba zmínit, že znění ustanovení § 12 jeho druhého odstavce, který zní „*v usnesení o nařízení předběžného opatření uloží soud navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu návrh na zahájení řízení; to neplatí, může-li být řízení ve věci zahájeno i bez návrhu*“, se nepoužije, neboť předběžné opatření v případě domácího násilí může být podáno jen na návrh, nikoli ex officio a taktéž již samotné předběžné opatření dává potřebnou ochranu osobě postižené domácím násilím. Tedy vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí není vázáno na následující rozhodnutí ve věci samé. Osoba nemusí podniknout další právní kroky, tedy nemusí podat žalobu ve věci samé, ale na druhou stranu může - toto rozhodnutí je čistě v dispozici postižené osoby a nemá vliv na vydání předběžného opatření.<sup>67</sup>

Podmínky obsahu návrhu na předběžné opatření vytyčuje ustanovení § 402 ZŘS. Jedná se o speciální úpravu náležitostí návrhu na předběžné opatření, vedle níž se užívá obecná právní úprava dle občanského soudního řádu. Konkrétně ustanovení § 75 OSŘ, které se užije jen zčásti, neboť se část náležitostí návrhu na předběžné opatření v obou případech překrývají.<sup>68</sup>

Návrh musí obsahovat dle § 402 odst. 1 ZŘS ve spojení s ustanoveními § 75 OSŘ a § 42 odst. 4 OSŘ:

- a) identifikaci účastníků – jméno, příjmení a bydliště, pokud má účastník zástupce, tak identifikaci též jeho
- b) kterému soudu je určeno
- c) konkretizace jakého předběžného opatření se navrhovatel domáhá - pokud z návrhu není jasné, vyzve navrhovatele soud, aby svůj návrh upřesnil, je nezbytné dodat, že soud posuzuje každý úkon samostatně dle ustanovení § 41 odst. 2 OSŘ, i přesto, že je nesprávně označen (musí být tedy z obsahu zřejmé, čeho přesně se navrhovatel domáhá resp. jakou ochranu žádá)<sup>69</sup>
- d) vylíčení osvědčujících skutečností – je tedy třeba *osvědčit* skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení dané povinnosti předběžným opatřením, v případě

---

<sup>66</sup> SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2014, s. 29.

<sup>67</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>68</sup> Komentář k § 402 ZŘS

<sup>69</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních ve spojení se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

domácího násilí je třeba osvědčit, že společné bydlení navrhovatele a odpůrce v domě či v bytě, ve kterém se nachází společná domácnost, je pro navrhovatele nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči navrhovateli či jinému, pokud se navrhovatel domáhá předběžného opatření v případě stalkingu, je třeba osvědčit nežádoucí sledování či obtěžování navrhovatele,<sup>70</sup> dle JUDr. Svobody jde o takové skutečnosti, z nichž vyplývá „*reálná míra pravděpodobnosti, že navrhovatel předběžné opatření v řízení ve věci samé prosadí svůj požadavek*“, z uvedeného vyplývá rozdíl mezi *prokázat* a *osvědčit*, osvědčit tedy znamená přesvědčit soud o možném úspěchu navrhovatele ve věci vydání předběžného opatření<sup>71</sup>

e) datum a podpis

Co se týče zjišťování skutečností rozhodných pro vydání předběžného opatření, je třeba uvést, že soud je opředěn zásadou vyšetřovací dle ustanovení § 20 ZŘS. Obecně tato zásada znamená, že soud je povinen a oprávněn provést důkazy nutné k objasnění skutkového stavu, i když je účastníci nenavrhli. Avšak tuto zásadu vyšetřovací i v řízeních dle ZŘS nelze absolutizovat, slouží „pouze“ k provedení nezbytných důkazů sloužících k spravedlivému rozhodnutí soudu.<sup>72</sup>

Ustanovení § 402 odst. 2 ZŘS stanoví, že pokud návrh neobsahuje veškeré náležitosti, soud vyzve navrhovatele, aby svůj návrh na vydání předběžného opatření včas doplnil a poučí jej o důsledcích nevyhovění této výzvy. V praxi, vzhledem k nutnosti rychlosti řízení, dochází k výzvě většinou telefonicky či prostřednictvím veřejné datové sítě. Obecná úprava dle ustanovení § 43 OSŘ se v tomto případě neužije. Soud návrh odmítne v případě, že navrhovatel do soudem určené doby návrh nedoplní či se s navrhovatelem nespojí. To však nebrání navrhovateli, aby následně podal návrh obsahující všechny potřebné náležitosti. Složení jistiny se v případě řízení o předběžném opatření ve věci ochrany proti domácímu

---

<sup>70</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních ve spojení se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, viz § 402 odst. 1

<sup>71</sup> SVOBODA, Karel. Prokazování důvodů pro vydání předběžného opatření v judikatuře českých soudů. *Jurisprudence*. 2013, 22(6), 3-7.

<sup>72</sup> SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2014, s. 31.

násilí nevyžaduje dle § 12 odst. 3 ZŘS a návrhvatel je osvobozen od soudních poplatků dle § 11 odst. 2 písm. p) zákona č.549/1991 Sb., o soudních poplatcích.<sup>73</sup>

Dle § 14 ZŘS a jeho taxativním výčtu lze řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí zahájit ústně do protokolu. Tímto se osobám postiženým domácím násilím otevírá další možnost, jak se proti tomuto bránit. Protokol o návrhu na zahájení řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí sepisuje soud, který je věcně a místně příslušný. Takovýto protokol nemusí být sepsán jen soudcem, ale také vyšším soudním úředníkem, asistentem soudce či justičním čekatelem.<sup>74</sup>

Vedle ochrany poskytované civilními soudy existuje ochrana dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR prostřednictvím tzv. vykázaní. Mohlo by se zdát, že návrh na nařízení předběžného opatření je vázán na institut vykázaní dle § 44 a násl. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Není tomu však tak. Vyplývá to z § 408 odst. 2 ZŘS, který stanovuje, že pokud bylo provedeno vykázaní před rozhodnutím o nařízení předběžného opatření, tak se automaticky dle zákona prodlužuje doba předběžného opatření o dobu, která ještě neuplynula do vykonatelnosti rozhodnutí o předběžném opatření. Vykázaní trvá deset dní od jeho provedení a nelze jej zkrátit ani se souhlasem osoby ohrožené, z toho vyplývá, že je v praxi možná situace, kdy bude předběžné opatření prodlouženo např. o 7 dní, když rozhodnutí nabyde vykonatelnosti třetím dnem vykázaní.<sup>75</sup>

O návrhu na vydání předběžného opatření rozhoduje soud s nejvyšším urychlením a to do 48 hodin od podání návrhu bez jednání. Rozhoduje tak usnesením bezodkladně a nenařizuje jednání, neboť aby byla ochrana poskytována obětem co nejefektivněji musí být o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodnuto co nejrychlejší. Soud tedy rozhoduje bez slyšení účastníků a rozhoduje na základě návrhu a listin k němu přiložených či na základě důkazů, které zajistí soud sám. § 404 ZŘS je dle mého názoru za hodno aplikovat spolu tedy subsidiárně s obecným ustanovením § 75c odst. 2 věty první OSŘ. V ustanovení § 404 ZŘS nenajdeme tezi, že soud rozhoduje tzv. *bezodkladně*, zatímco obecné ustanovení OSŘ o bezodkladnosti právě hovoří a je tedy na místě, aby soud rozhodl bezodkladně, nejpozději do 48 hodin. Není vhodné, aby se soud řídil striktně dle §404 ZŘS, tedy aby rozhodl do 48 hodin bez jednání.

---

<sup>73</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 146.

<sup>74</sup> Komentář k § 14 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

<sup>75</sup> Komentář k § 408 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Soud návrhu vyhová, pokud je osvědčeno, že „společné bydlení pro jednoho z nich je nenesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí“<sup>76</sup> a to, že jsou splněny čtyři základní znaky domácího násilí (opakovanost, dlouhodobost, eskalace, neveřejnost) více viz kapitola 1.2. Soud návrhu buď vyhová a pokud nevyhová, zamítne jej usnesením. Vyhová-li soud, uloží odpůrci předběžným opatřením povinnost či povinnosti, které demonstrativně vyjmenovává § 405 odst. 1 ZŘS. Mezi tyto povinnosti patří zejména to, aby odpůrce:

- a) opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj vstupoval – v tomto případě se jedná o významný zásah do práva bydlení odpůrce dle čl. 12 odst. Listiny a proto musí být tento zásah poměřován s principem proporcionality
- b) nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam – tento prosto se vymezuje vzdáleností od domovních dveří, pokud se byt nachází v obytném domě, musí být dále upraven přístup odpůrce do společných částí obytného domu
- c) se zdržel setkávání s navrhovatelem – v tomto případě je zapotřebí stanovit výjimky z této povinnosti, tato potřeba plyne z účasti navrhovatele a odpůrce na soudních jednáních
- d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem – v případě stalkingu<sup>77</sup>

Soud však může odpůrci uložit i jinou povinnost nežli tu, která je výslovně stanovena v § 405 odst. 1 ZŘS. Zároveň odpůrce poučí, že si může ze společného obydlí vyzvednout věci uvedené v § 493 ZŘS, mezi které patří osobní cennosti, osobní dokumenty, věci sloužící jeho osobní potřebě či věci sloužící k výkonu jeho podnikatelské činnosti. Navrhovatele soud poučí o možnostech ochrany, o právu podat návrh na zahájení řízení ve věci samé, jakožto o podání návrhu na prodloužení předběžného opatření. Soud o předběžném opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí rozhoduje usnesením, které je vykonatelné vydáním a bezodkladně zajistí jeho výkon. Předběžné opatření dle § 405 ZŘS trvá obecně jeden měsíc. Navrhovatel může podat návrh na prodloužení trvání předběžného opatření více viz kapitola 2.2.2.4. Pokud vydání předběžného opatření předcházelo vykázaní a neuplynula-li doba pro vykázaní (tedy deset dní) před nabytím vykonatelnosti předběžného opatření, prodlužuje se

<sup>76</sup> § 751 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>77</sup> ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Nakladatelství Leges, 2010, s. 135.

doba předběžného opatření o dobu, jež do vykonatelnosti předběžného opatření neuplynula. Omezení, popřípadě vyloučení práva odpůrce v domě či v bytě bydlet trvá maximálně po dobu šesti měsíců dle § 752 OZ.<sup>78</sup>

Zákon o zvláštních řízeních soudních v ustanovení § 409 hovoří o odvolání a stanoví lhůty pro jejich vyřízení. Dle mého názoru lhůta, která je stanovena v odstavci prvním, tedy v případě, že je rozhodnutí napadeno včasných odvoláním, soud prvního stupně předloží spis odvolacímu soudu do 15 dnů od podání odvolání, je z hlediska časového v pořádku. Soud první instance má dost času na potřebné kroky před tím, než je předložen spis soudu odvolacímu tj. vybrání soudního poplatku, pokud odvolání činí odpůrce, jestliže má odvolání vady poučení odvolatele o jejich odstranění či doručení odvolání osobám, kterých se věc týká. Lhůta stanovená v odstavci druhém, která stanoví, že odvolací soud rozhodne do 7 dnů od předání věci se dle mého názoru jeví jako šibeniční. Jak je známo odvolací soud rozhoduje v senátech, kdy každý soudce má týdně určeny další případy dle rozvrhu práce. Sedmidenní lhůta je pro důkladné nastudování spisu všech soudců v senátu a následnou poradu velmi krátká. Na druhou stranu by se v případech domácího násilí mělo postupovat velmi rychle, aby byla ochrana oběti co nejefektivnější. Čeští legislativci by měli zvážit zatížení odvolacích soudů a dospět k určitému kompromisu a sedmidenní lhůtu prodloužit alespoň na měsíc.

Odvolací řízení v případech předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí není ve skutečnosti tak jednoznačné, jak by se mohlo na první pohled zdát. V praxi se setkáváme s dvojím rozpolceným názorem, jak by takové odvolací řízení v praxi mělo vypadat resp. jakými zásadami by mělo být opřeno. Jeden názorový proud hlásá,<sup>79</sup> že dle ustanovení § 28 odst. 1 ZŘS „*V odvolacím řízení mohou být uváděny nové skutečnosti a důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně. K novým skutečnostem nebo důkazům odvolací soud přihlédne, i když nebyly uplatněny*“.<sup>80</sup> Zatímco druhý názorový proud si stojí za tím, že v praxi to bude vypadat tak, že pokud se prvoinstanční soud důsledně nevypořádá s důkazy a následně rozhodne, odvolací soud rozhodnutí zruší a vrátí věc k následnému projednání. Pokud naopak druhoinstanční soud shledá, že soud prvního stupně rozhodl na základě všech dostupných důkazů odpovědně, rozhodnutí rušit nebude. Dle mého názoru se může zdát první možnost rozhodování odvolacího soudu velmi zdoluhavá, když se odvolací soud zabývá novými důkazy a skutečnostmi a až po jejich provedení rozhodne.

<sup>78</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 148.

<sup>79</sup> SVOBODA, Karel. In SVOBODA, Karel a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 67.

<sup>80</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

V praxi je však postup dle druhého názorového proudu nevhodný, neboť v mnoha případech prvoinstanční soud důkladně neaplikuje zásadu vyšetřovací, odvolací soud rozhodnutí zruší a následně je soud prvního stupně povinen opět stejný případ rozhodnout. Dle mého názoru je nejspíše a převážně nejvhodnější řešení v praxi aplikace ustanovení § 28 ZŘS, neboť pokud odvolací soud shledá mezery v zásadě vyšetřovací, sám provede dotyčné důkazy a následně ihned rozhodne, nebude tedy rozhodnutí prvního stupně rušit a následně vracet k dalšímu projednání. S touto mou myšlenkou úzce souvisí vhodnost prodloužení lhůty konstatované v § 409 odstavce druhého viz výše.

Jak již bylo zmíněno výše, návrh na nařízení předběžného opatření je čistě v dispozici aktivně legitimované osoby. Je tedy pouze návrhové, jak se může zdát. Nesmíme však zapomenout na provázanost jednotlivých právních odvětví a zásadu legality, která je zakotvena v trestním právu a týká se státních zástupců, ti mají povinnost stíhat všechny trestné činy, o kterých se dozvědí. Tímto je určitým způsobem prolomena zásada dispoziční, kdy pokud se soud dozví o probíhajícím násilí, vyrozumí příslušné státní zastupitelství, které uskuteční patřičné kroky k ochraně oběti. Ochrana proti domácímu násilí je tedy nejen čistě v rukou osoby ohrožené, jak se může na první pohled zdát, ale je poskytována i ex officio.

#### **2.2.2.4 Doba trvání předběžného opatření a možnost prodloužení**

Předběžné opatření ve smyslu § 408 odst. 1 ZŘS trvá po dobu jednoho měsíce. Doba počíná běžet od vykonatelnosti usnesení o předběžném opatření. Jak už bylo zmíněno v praxi rozeznáváme dva druhy ochrany proti domácímu násilí. Vedle ochrany poskytované civilními soudy dle § 400 a násl. ZŘS, existuje ochrana poskytovaná Policií ČR skrz vykazání. Mohlo by se na první pohled zdát, že tyto dva instituty jsou na sebe podmíněčně vázány, není tomu tak. Jediné, co váže vykazání a předběžné opatření k sobě, je doba počátku trvání předběžného opatření. Vykazání trvá po dobu deseti dnů, nelze ji zkrátit ani se souhlasem navrhovatele, předběžné opatření trvá jeden měsíc. V praxi může nastat situace, kdy se tyto dvě doby vzájemně překrývají. Tuto problematiku upravuje § 408 odst. 2 ZŘS, kdy se doba předběžného opatření prodlužuje právě o tolik dnů, kolik ještě neuplynulo z vykazání před dobou, než předběžné opatření bylo vykonatelné.<sup>81</sup>

Zákon připouští, aby předběžné opatření bylo prodlouženo i v případě, kdy navrhovatel nezahájí meritorní řízení, tedy řízení ve věci samé. V této oblasti se setkáváme se

---

<sup>81</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. Kdy počíná a jak dlouho trvá předběžné opatření podle § 76b odst. 3 o.s.ř. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 20, s. 733-736.



změnou vůči původní právní úpravě. V minulosti bylo možné prodloužit předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí jen za situace, kdy navrhovatel podal návrh na řízení ve věci samé. Nebylo sporu o tom, že návrhem ve věci samé byla žaloba, která řešila společné bydlení a žaloba o ochraně osobnosti. Problém však byl, zda návrh na zahájení meritorního řízení byla také žaloba o rozvod manželství a o výchovu nezletilých dětí.<sup>82</sup> V současné právní úpravě byl tento aplikační problém vyřešen v § 410 ZŘS. Zákonodárce již nenutí navrhovatele, aby zahájil řízení ve věci samé, navrhovatel má možnost podat návrh na prodloužení doby trvání předběžného opatření, které musí být podáno před uplynutím doby uvedené v § 408 ZŘS (bereme v potaz i dobu sečtenou s policejním vykazáním). V tomto případě se předběžné opatření prodlouží do doby, než soud o návrhu rozhodne.<sup>83</sup> Nepoužije se tedy obecné ustanovení § 77 odst. 1 písm. a) OSŘ, dle kterého předběžné opatření zanikne, nepodá-li navrhovatel návrh na meritorní řízení. Samotný fakt, zda prodloužit či neprodloužit předběžné opatření by měly soudy dle mého názoru rozhodovat na základě tzv. testu proporcionality,<sup>84</sup> který odpovídá na problematiku kolize základních práv účastníků.

Dle důvodové zprávy je věcně a místně příslušný okresní soud, který vydal předběžné opatření, neboť je s danou situací obeznámen, a tak je vyšší pravděpodobnost co nejrychlejšího rozhodnutí. Co se průběhu řízení o návrhu na prodloužení předběžného opatření týče soud zpravidla nařídí jednání dle § 411 ZŘS.<sup>85</sup> V rámci zajištění co nejvyšší a převážně co nejrychlejší ochrany oběti domácího násilí, není vyloučena aplikace ustanovení § 115a OSŘ, kdy „*K projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů...*“.<sup>86</sup> Pokud soud jednání však nařídí, musí být účastníkům předvolání doručeno nejméně tři dny předem. Zákon soudu stanoví demonstrativní výčet skutečností, ke kterým při rozhodování musí přihlídnout tj. trvání stavu ohrožení navrhovatele, majetkové či jiné poměry účastníků, včetně vlastnických a jiných vztahů ke společnému obydlí, další rozhodné okolnosti a další probíhající řízení mezi účastníky, zejména řízení o rozvodu či řízení o vypořádání společného jmění manželů.<sup>87</sup>

O návrhu na prodloužení předběžného opatření rozhodne soud do dvou měsíců od jeho podání. Aby soud návrhu na prodloužení předběžného opatření vyhověl, je navrhovatel skrze

---

<sup>82</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. Jak se rychle zorientovat v nové právní úpravě domácího násilí. *Rekodifikace & praxe*. 2013, 1(4), s. 13.

<sup>83</sup> Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

<sup>84</sup> Nález ÚS ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94.

<sup>85</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 150.

<sup>86</sup> Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

<sup>87</sup> ČUHELOVÁ, Kateřina. In ŠMÍD, Ondřej. a kol. *Rozvod manželství*. Praha: Leges, 2013, s. 155.

novou právní úpravu povinen pouze prokázat své majetkové či jiné poměry, včetně vlastnických a jiných vztahů ke společnému obydlí, nemusí zahajovat meritorní řízení resp. řízení ve věci samé, jak již bylo uvedeno. Pokud však navrhovatel této povinnosti neobstojí, soud i přesto může předběžné opatření prodloužit v případě, že shledá důvody zvláštního zřetele hodných. Odpůrce si v takovém případě musí zajistit bydlení jiné. Protože se jedná o opatření prozatímní povahy, navrhovatel osvědčuje, nikoli prokazuje rozhodné skutečnosti, je proto nezbytné také chránit práva odpůrce a to tak, že se stanoví lhůta pro projednání a rozhodnutí ve věci. Soud rozhoduje usnesením, kde opět demonstrativně vyčítá povinnosti stanovené odpůrci, usnesení je vykonatelné vyhlášením a pokud nebylo vyhlášeno, vydáním.<sup>88</sup>

Rozhodnutí lze taktéž zrušit. Jedná se o zásah do principu nezměnitelnosti soudního rozhodnutí. V praxi lze předpokládat, že takto bude docházet skrz návrh odpůrce. V takovém případě soud zpravidla opět nařídí jednání, vyrozumí účastníky nejméně tři dny předem a o takovém návrhu rozhodne do dvou měsíců od podání návrhu. Ustanovení § 414 odst. 3 ZŘS má za úkol zabránit tzv. šikanózním návrhům, kdy opětovný návrh lze podat až po uplynutí tří měsíců od právní moci zamítavého rozhodnutí.<sup>89</sup>

#### **2.2.2.5 Výkon rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí**

Vzhledem k tomu, že soud nařizuje předběžné opatření formou usnesení, je rovněž nutné, aby také existovala právní úprava výkonu takového rozhodnutí. Právní úpravu výkonu rozhodnutí ve věcech rodinněprávních nalezneme v hlavě páté, dílu druhém, zejména v § 492 a násl. ZŘS, který nahradil speciální ustanovení § 273b OSŘ.<sup>90</sup>

Řízení o výkonu předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí se nezahajuje a taktéž se o něm nerozhoduje. Tuto koncepci předpokládá právě § 492 ZŘS, kdy soud zajistí výkon rozhodnutí bezodkladně, rozhodnutí dle § 405 ZŘS je vykonatelné vydáním. To znamená, že po vykonatelnosti soudního rozhodnutí, dotčený soud dále nevydává další zvláštní rozhodnutí o provedení výkonu, ale zajistí, aby byl daný výkon

---

<sup>88</sup> WIPPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 150.

<sup>89</sup> Tamtéž, str. 151.

<sup>90</sup> ŠMÍD, Ondřej. *Ochrana před domácím násilím v rámci civilního procesu v ČR*. Dny práva – 2010 – Days of Law [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010 [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <[http://www.law.muni.cz/sborniky/dny\\_prava\\_2010/files/07\\_nasili.html](http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/07_nasili.html)>.

proveden.<sup>91</sup> Účastníci jsou totožní s těmi, kteří byli účastníky v řízení o nařízení předběžného opatření. Věcně a místně příslušný soud je soud, který předběžné opatření nařídil.

Při samotném výkonu rozhodnutí se postupuje tak, že je odpůrce fakticky vykázán ze společného obydlí za přítomnosti soudního vykonavatele či za pomoci jiných orgánů veřejné moci. Pokud povinný klade odpor, soud jej vyvede v součinnosti s příslušnými orgány veřejné moci. Přitom jsou odpůrci odebrány všechny klíče. Aby byla naplněna zásada ochrany povinného a pokud je při výkonu povinný přítomen, soud mu umožní, aby si ze společného obydlí odnesl věci osobní potřeby, osobní věci, dokumenty, cennosti. Pokud povinný přítomen není, vyrozumí se oznámením zanechaným na dveřích společného obydlí, že je oprávněn si vyzvednout výše uvedené věci. Pokud o to povinný požádá, soud mu zpřístupní společné obydlí tak, aby si mohl zákonem dané věci vyzvednout. Od okamžiku výkonu rozhodnutí nesmí povinný vstupovat do společného obydlí či se setkávat s označenou osobou nebo ji jinak kontaktovat. Z tohoto zákazu nám plyne jedna výjimka, která je stanovena v § 493 in fine ZŘS. Povinný je oprávněn vstoupit do společného obydlí za účelem vyzvednutí věcí nezbytné k výkonu jeho povolání či podnikatelské činnosti. Je nutno dodat, že se nejedná o svévolný vstup povinného do společného obydlí, ale vstup musí být umožněn soudem.<sup>92</sup>

Při výkonu rozhodnutí je povinný vyzván, aby soudu sdělil adresu pro následné doručování nebo aby si zvolil zástupce pro doručování. V praxi je běžné, že takovou informaci povinný není schopen sdělit, proto je mu soudem stanovena lhůta. Pokud soudu adresu nesdělí, soud povinného poučí, že v takovémto případě mu budou písemnosti uloženy na soudě.

Bylo-li povinnému uloženo, aby nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí či oprávněného a nezdržoval se v něm nebo se zdržel setkávání s oprávněným a nebo zdržel se nežádoucího sledování a obtěžování, přichází v úvahu pouze nepřímý výkon rozhodnutí a to při porušení těchto povinností, kdy mu může být uložena a to i opakovaně pokuta dle ustanovení § 1 odst. 2 ZŘS ve spojení s § 351 OSŘ. Pokud poruší povinný povinnost nevstupovat do společného obydlí a nezdržovat se v něm, může oprávněný znovu navrhnout opětovný výkon rozhodnutí spočívající ve vykázání povinného.<sup>93</sup>

---

<sup>91</sup> Komentář k § 492 zákona č. 292/2012 Sb., o zvláštních řízeních soudních

<sup>92</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 74.

<sup>93</sup> HAMULÁKOVÁ, Klára. KŘIVÁČKOVÁ, Jana. In SVOBODA, Karel. a kol (ed.) *Zákon o zvláštních řízeních soudních*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 984 a násl.

### 3. Institut vykázání

#### 3.1 Vykázání obecně

Jak již bylo zmíněno, domácí násilí je komplexní problém, který je třeba řešit pomocí interdisciplinárního přístupu, který je založen na úzké spolupráci institutů vyplývajících z dikce zákonů. Obecně je vykázání opatření poskytované Policií ČR, které probíhá přímo na místě, kde se násilí odehrává. Policie ČR tak zde hraje velice důležitou roli, neboť policisté jsou právě prvními, kdo zasahuje v případě ohlášení domácího násilí. Postup jakožto pravomoci PolČR upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Policie jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor má za úkol „*chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“)*“.<sup>94</sup> Role policejního orgánu nekončí pouze ve správním řízení, je taktéž považována za orgán činný v trestním řízení, plní tedy role a úkoly, které jí ukládá trestní řád.<sup>95</sup>

Samotný institut vykázání je učiněn na základě zákona státem, nikoli ohroženou osobou. Nejedná se o jakousi sankci, ale o preventivní opatření, které na místě a na základě zjištěných informací činí policejní orgán.<sup>96</sup> Smyslem zákonné úpravy není primárně stíhat a trestat osobu násilnou, ale naopak předcházet násilí konané na oběti a poskytnou ohrožené osobě prostor a čas vše si v klidu rozmyslet a na svou situaci náležitě reagovat.<sup>97</sup> Z dikce zákonného ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, se policejní orgán přikloní využít institutu vykázání v případě, že „*lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvlášť závažného útoku proti lidské důstojnosti*“.<sup>98</sup> Jedná se o výrazný zásah do sféry soukromé, proto zákon stanoví přesný postup a konkrétní náležitosti, které musí být dodrženy.

---

<sup>94</sup> Zákon č. 272/2008 Sb., o policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

<sup>95</sup> KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 86.

<sup>96</sup> STRÍLKOVA, Patricie, FRYŠTÁK, Marek. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. s. 41.

<sup>97</sup> KOČOVÁ, Klára. Domácí násilí a tzv. vykázání – nový institut právního řádu ČR. *Bulletin advokacie*, 2007, č. 10, s. 38.

<sup>98</sup> Zákon č. 272/2008 Sb., o policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

Možnost vykázat násilnou osobu ze společného obydlí má PolČR k dispozici od roku 2007. V lednu roku 2007 tedy první měsíc po účinnosti zákona Policie ČR vykázala celkem 89 osob. Převážná většina osob ohrožených byly ženy, avšak ve čtyřech případech šlo o muže. Významnou roli hrál v páchaném násilí alkohol. 38 % ohrožených osob podalo návrh na nařízení předběžného opatření, které bylo v 70 % rozhodnuto pozitivně a v 6 % došlo k zamítnutí.<sup>99</sup> Aktuální data za leden roku 2016 hovoří tak, že vykázaných osob bylo 132 z toho 8 % opakovaně. Nejvíce osob, a to konkrétně 17, bylo vykázaných v Moravskoslezském kraji a celkem za rok 2016 Policie ČR využila institut vykázání v 1316 případech. Předpokládá se, že ke zvýšení počtu vykázaných v období od roku 2007 do roku 2016 došlo v důsledku práce policejních orgánů než v důsledku zvýšení domácího násilí jako takového.<sup>100</sup>

### 3.2 Vývoj právní regulace institutu vykázání

Jak již bylo zmíněno v předešlých kapitolách, problematika domácího násilí byla po dlouhou dobu opomíjena, to úzce souvisí s právní úpravou, která nabízí prostředky ochrany osobě ohrožené domácím násilím a která existuje v českém právním řádu jen několik let. Následné uvědomění si, že je potřeba co nejefektivněji začít chránit oběti domácího násilí úzce souvisí také právě s institutem vykázání, kterým se čeští legislativci inspirovali v rakouské právní úpravě.

Institut vykázání nesahá do daleké historie, ale určitým vývojem si již v rámci pár let u nás prošel. Významným milníkem bylo přijetí zákona č. 135/2006 Sb., jímž se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, který nabyl účinnosti 1. ledna 2007 a kterým se Česká republika zařadila mezi státy Evropské Unie, které mají problematiku domácího násilí komplexně upravenou. Do přijetí tohoto zákona bylo možné se efektivně bránit proti domácímu násilí po prokázání naplnění skutkové podstaty trestného činu či přestupku.<sup>101</sup> Tímto zákonem tedy byly novelizovány zákony viz kapitola 2.1. Novelizován byl tedy zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, kdy se tímto Policie ČR stala významným subjektem zúčastněným na řešení problematiky domácího násilí. Tímto zákonem skrz ustanovení § 21a až § 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, policie nabyla

<sup>99</sup> KOČOVÁ, Klára. Domácí násilí a tzv. vykázání – nový institut právního řádu ČR. *Bulletin advokacie*, 2007, č. 10, s. 38.

<sup>100</sup> BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. *Statistiky* [online]. domacinasili.cz, 13. ledna 2017 [cit. 8. února 2016]. Dostupné na <<http://www.domacinasili.cz/statistiky/>>.

<sup>101</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 132.

pravomoci vykázat osobu násilnou, která druhé ohrožuje na životě, zdraví, svobodě či lidské důstojnosti, ze společného obydlí, jakož i z jeho bezprostředního okolí. Dle výzkumu Bílého kruhu bezpečí až 68% obětí vyhledává primární pomoc právě u policie, proto byla potřeba svěřit Policii ČR toto oprávnění.<sup>102</sup> Vzorem pro přípravu tohoto zákona byla rakouská právní úprava tzv. Spolkový zákon na ochranu před násilím v rodině (GeSchG), vydaný dne 30. prosince 1996.<sup>103</sup>

V souvislosti s tímto byl vydán, jako reakce, závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, dne 27. listopadu 2006, kterým se stanoví postup příslušníku Policie České republiky v případech domácího násilí. Pokyn upravoval výklad pojmů, znaky domácího násilí, příslušnost, ale převážně zásady pro úkony a zákroky policisty v případě domácího násilí a postup v případech domácího násilí, jakožto postup při vykázání a následnou činnost policisty po ukončení výjezdu k incidentu. Tento závazný pokyn tedy sjednotil a doplnil mezery při řešení této problematiky.<sup>104</sup>

V současnosti je od 1. ledna 2009 účinný zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který nahradil derogovaný zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Institut vykázání je tedy upraven v hlavě VII, konkrétně v ustanoveních § 44 - § 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.<sup>105</sup> Od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2008 podléhalo vykázání správnímu řádu. Rozhodnutí bylo vydáváno ex officio jakožto správní rozhodnutí v rámci správního řízení, osoba násilná mohla uplatnit v zákonné lhůtě právo na odvolání, ale také se mohla bránit skrze správní žalobu. Toto činilo policistům značné aplikační obtíže, proto od účinnosti zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, má vykázání podobu tzv. faktického úkonu, jedná se čistě o preventivní opatření.<sup>106</sup> Došlo také k rozšíření zákazu, kterým čelí osoba násilná a to konkrétně o stalking, tedy o zákaz kontaktování či setkávání se s osobou ohroženou. V návaznosti na přijetí nového zákona byl vydán závazný pokyn

---

<sup>102</sup> STRÍLKOVÁ, Patricie, FRYŠTÁK, Marek. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. s. 40.

<sup>103</sup> KOČOVÁ, Klára. Domácí násilí a tzv. vykázání – nový institut právního řádu ČR. *Bulletin advokacie*, 2007, č. 10, s. 35.

<sup>104</sup> Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníku Policie České republiky v případech domácího násilí.

<sup>105</sup> Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

<sup>106</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 132.

policejního prezidenta č. 200/2008, o provádění vykázání, který podrobněji upravuje institut vykázání, jakožto postup policisty při provádění úkonu.<sup>107</sup>

### 3.3 Postup policejního orgánu při vykázování

Dle § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky „*Ize-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu*“, policista je taktéž oprávněn vykázat násilnou osobu v její nepřítomnosti.<sup>108</sup> Prostor resp. jeho rozsah, z něhož policista osobu vykazuje se určuje ad hoc na místě, tak aby byl co nejefektivněji naplněn účel vykázání.

Samotné vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení a nelze jej v žádném případě zkrátit. Pokud bylo provedeno vykázání před rozhodnutím o nařízení předběžného opatření, tak se automaticky dle zákona prodlužuje doba předběžného opatření o dobu, která ještě neuplynula do vykonatelnosti rozhodnutí o předběžném opatření.

V praxi policista vyhodnotí, zda je evidentní přítomnost znaků domácího násilí, dále analyzuje danou situaci z hlediska intenzity útoků, průběh, předchozí výjezdy, k tomuto užívá metodu SARA DN viz příloha č. 2 a dle svého uvážení posuzuje míru nebezpečnosti násilné osoby. Následně, dle zjištěných skutečností, je v pravomoci policisty přistoupit k vykázání osoby násilné bez souhlasu, ale i s nesouhlasem ohrožené osoby. Vykázání policista oznámí ústně aktérům a vyhotoví potvrzení o vykázání, které jim předá proti podpisu. Pokud osoba s vykázáním nesouhlasí či jej odmítne písemně potvrdit, tato skutečnost se zapíše do úředního záznamu. Policista může vykázat osobu i bez její přítomnosti, jak již bylo zmíněno, v takovém případě ji policista poučí o právech a povinnostech při prvním kontaktu. Vykázaná osoba má v případě, že nesouhlasí s vykázáním možnost podání námítky. Pokud námítky podá ústně na místě, policista je předá bez zbytečného odkladu příslušnému krajskému ředitelství, v případě, že osoba nepodá námítky ústně na místě, podá je písemně taktéž příslušnému krajskému ředitelství do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání.<sup>109</sup>

---

<sup>107</sup> Závazný pokyn policejního prezidenta č. 200/2008, o provádění vykázání, nahradil závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, dne 27. listopadu 2006, kterým se stanoví postup příslušníku Policie České republiky v případech domácího násilí. Nový pokyn se však od nahrazeného pokynu nikterak neliší.

<sup>108</sup> Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

<sup>109</sup> STRÍLKOVA, Patricie, FRYŠTÁK, Marek. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. s. 42.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, stanoví určitá práva, ale převážně povinnosti osobě vykázané. Mezi její povinnosti patří např. opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání, zdržet se vstupu do tohoto prostoru, zdržet se styku či navazování kontaktu s osobou ohroženou či vydat policistovi všechny klíče od daného prostoru, které má v dispozici.<sup>110</sup> Mezi práva, která náleží osobě vykázané náleží např. možnost vzít si s sebou věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti, doklady či si vzít i v průběhu vykázání tyto věci, ale pouze za přítomnosti policisty. Policista poskytne součinnost osobě vykázané z hlediska sdělení možnosti ubytování a při této příležitosti si vyžádá adresu pro doručování písemností. Osobě ohrožené policista poskytne informaci o možnosti podat návrh na předběžné opatření či možnosti vyhledat odbornou pomoc v rámci psychologických či sociálních služeb.

Za jednu z nejdůležitějších povinností spatřuji informační povinnost policie, neboť policie následně zasílá kopii úředního záznamu o vykázání do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí příslušnému intervenčnímu centru a soudu, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření v této věci. Pokud ve společném obydlí žije nezletilá osoba, policie zašle kopii úředního záznamu také OSPODu. Tímto je zajištěno provázání celého interdisciplinárního systému ochrany proti domácímu násilí.

Ve lhůtě 3 dnů je policista povinen zkontrolovat, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti jí uložené. Obecně jsou požadavky kladené na policisty zasahující v případech domácího násilí nemalé. Jednak by mělo docházet k velmi citlivé a trpělivé komunikaci s osobou násilnou, tak i s osobou ohroženou či dětmi. Na druhé straně musí být postup policisty rychlý a efektivní, neboť v těchto případech hraje důležitou roli interdisciplinární spolupráce s dalšími institucemi, které mají, jak už jsem zmínila výše, mnohdy šibeniční lhůty k učinění rozhodnutí. Pokud není podán návrh na vydání předběžného opatření či mu nebylo vyhověno, policista vydá zpět po uplynutí desetidenní lhůty klíče osobě vykázané.<sup>111</sup>

Dle mého názoru se vykázání v mnoha případech stává první pomocí obětem domácího násilí. Proto vidím jako nesmírné pozitivum začlenění tohoto institutu do českého právního řádu, neboť osoby ohrožené získávají pomocnou ruku a přesvědčení, že při

---

<sup>110</sup> Pokud osoba vykázaná poruší některé z těchto povinností, může se dopustit spáchání trestného činu dle § 337 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>111</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 133-136.



vymanění se z nátlaku násilníka nejsou samy a tuto nelehkou životní situaci mohou s určitou pomocí zvládnout.

### 3.4 Intervenční centra

Nezastupitelnou roli hrají v případech domácího násilí tzv. intervenční centra, neboť jde o komplexní problematiku, která je třeba být řešena interdisciplinárně. Jsem přesvědčena, že právě zřízení těchto pomocných institucí je správná cesta, nestačí pouhý právní rámec úpravy pomoci obětem domácího násilí, je potřeba vytvářet podmínky pro následnou pomoc, kterou právě tyto instituce v praxi zajišťují prostřednictvím profesionálních a proškolených pracovníků.

Činnost intervenčních center je také právně zachycena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který zachycuje právní pomoc osobám v nepříznivé životní situaci, za což se samozřejmě domácí násilí dá považovat. V ustanovení § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách se hovoří, že *„na základě vykázaní ze společného obydlí podle zvláštního právního předpisu je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní intervenčnímu centru“*.<sup>112</sup> Jedná se tedy o jeden ze třech pilířů pomoci obětem domácího násilí (spolu s Policií ČR a tuzemskými soudy). Zde je vidět velice úzká propojenost a spolupráce policisty a právě těchto specializovaných zařízení (spolu také s příslušnými soudy).

Pomoc poskytovaná intervenčními centry však může být poskytnuta nejen v případě vykázaní a na základě zaslání kopie úředního záznamu policisty, ale také v případě, že sama osoba ohrožená o pomoc požádá či se dané intervenční centrum o probíhající domácí násilí dozví. Poskytnutá pomoc má tři druhy:

- a) ambulantní – pomoc poskytovaná v prostorách daného intervenčního centra
- b) terénní – jedná se o pomoc poskytovanou v místě bydliště osoby ohrožené či dle jejího určení (v nemocničním zařízení, pokud je osoba hospitalizována), z bezpečnostních důvodů jsou při této vyjízdce přítomni dva pracovníci intervenčního centra a dochází tak v případech, kdy je obětí handicapována osoba či v případě složité sociální životní situace osoby
- c) pobytové – určitá intervenční centra poskytují pomoc spočívající v zajištění ubytování či poskytnutí stravy, pokud toto umožňují technické a prostorové možnosti, pokud

---

<sup>112</sup> Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

tímto intervenční centrum nedisponuje, mělo by mít sjednanou spolupráci s jinou takto vybavenou institucí<sup>113</sup>

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách dále v § 25a stanoví, že intervenční centra poskytují pomoc spočívající v sociálně terapeutické činnosti, pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, dále pomoc při poskytnutí ubytování či stravy a to vše prostřednictvím krizové intervence, poradenství, emocionální a psychologické podpory.<sup>114</sup> Existují určitá pravidla a zásady, na kterých stojí fungování intervenčních center. Mezi ty hlavní patří bezplatnost, princip dobrovolnosti, jednání v zájmu uživatelů, možnost anonymizované pomoci, ústní smlouva (která však na žádost může být i písemná), možnost podání stížnosti na průběh a poskytování služeb. V současné době v ČR funguje 16 intervenčních center (viz příloha č. 3), které však mají zřízena určitá detašovaná kontaktní pracoviště pro rychlejší a efektivnější dostupnost a následnou pomoc obětem domácího násilí. Roku 2008 vznikla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, která dlouhodobě usiluje o zlepšení situace v oblasti domácího násilí skrze projekty, informační činnost a spolupráci s dalšími institucemi v rámci interdisciplinární spolupráce.<sup>115</sup>

---

<sup>113</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 143-148.

<sup>114</sup> Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

<sup>115</sup> ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011, s. 147.

## Závěr

Před samotným započítím vypracování diplomové práce jsem si stanovila za cíl zkoumat a analyzovat dostupné prostředky ochrany proti domácímu násilí a následně zhodnotit jejich efektivitu. Můžu říci, že právní regulaci poskytující ochranu před tímto negativním fenoménem, považuji za efektivní a splňující účel ochrany proti domácímu násilí. Velmi kladně hodnotím tzv. třípilířový systém tedy interdisciplinární spolupráci příslušných institucí a také rekonstrukci práva občanského týkající se nejen této studované problematiky.

Jak již bylo zmíněno, domácí násilí je jev, který existuje již od pradávna, avšak teprve nedávno se z něj stalo velmi skloňované téma a s tím souvisí i vzniklá potřeba právně zakotvit prostředky ochrany v tuzemském právním řádu. Ta nastala až roku 2004, která souvisela s novelizací tehdejších trestních předpisů. Domácí násilí resp. prostředky ochrany proti němu nejsou zakotveny v jednom právním kodexu, avšak prolíná se mnoha právními odvětvími. Jedná se především o právo občanské a civilněprávní, které poskytují ochranu preventivní a právo trestní či správní, které regulují ochranu represivní, v případě trestního práva ultima ratio. Český právní systém se s regulací tohoto fenoménu vypořádal důstojně. Kladně hodnotím rekonstrukci práva občanského, při níž došlo k zakotvení domácího násilí do občanského práva hmotného (OZ) a vytvoření zvláštního civilněprocesního předpisu (ZŘS), který se problematikou domácího násilí zabývá detailněji.

Významným milníkem je tedy dle mého názoru přijetí zákona na ochranu před domácím násilím, které novelizovalo právní předpisy zabývající se touto problematikou a především zakotvily počátek interdisciplinární spolupráce resp. třípilířový systém, který hodnotím velmi pozitivně.

Na jedné straně totiž figuruje Policie ČR s ochranným prostředkem vykazání, který dle mého názoru je velmi účinný, rychlý zdroj ochrany a efektivně řeší krizovou situaci na místě. Oběti poskytuje čas a prostor na promyšlení řešení této životní situace. Domnívám se, že v tomto případě jsou kladeny na policisty velmi vysoké nároky, zásah je psychicky a občas i fyzicky náročný, proto je třeba, jak již bylo zmíněno, vytvářet více specializovaných a proškolených týmů policistů, kteří by měli v popisu práce i namátkovou následnou kontrolu dodržování podmínek vykazání.

Druhým velice významným článkem v interdisciplinární kooperaci jsou příslušná intervenční centra, která oběti poskytují potřebnou psychologickou, sociální, ale také právní

pomoc. Jsou úzce provázaná s Policií ČR, která jim zasílá kopie úředních záznamů po vykázání a ony poté kontaktují oběť s nabídnutím případné poskytnutí pomoci. Do tohoto pilíře si trůfám říci, že lze zařadit i občanské sdružení Bílý kruh bezpečí, které se velice aktivně prosazuje v pomoci obětem domácího násilí.

Posledním neméně důležitým pilířem jsou soudy a jejich rozhodnutí o předběžném opatření. Posun v nahlížení na problematiku domácího násilí vidím v celkové rekonstrukci občanského práva a s tím související přesun právní regulace z OSŘ do ZŘS. Tento krok hodnotím velmi kladně, avšak i přes snahu zákonodárců odstranit aplikační problémy, nalézám problémy nové.

Je nutno dodat, že by problematika domácího násilí ze strany legislativců zasloužila více pozornosti, více hloubkové analýzy a více zpřesňující právní regulaci. Ukázkou je rozdílnost zákonných ustanovení v občanském právu hmotném, kde nalezneme ustanovení týkající se právě dané problematiky napříč celým OZ a to i v závěrečných ustanoveních. Dále se může jevit jako rozporuplné, který právní předpis v daném případě aplikovat. V konečném důsledku máme tři základní: OZ, ZŘS a ustanovení OSŘ. Z mého pohledu je domácí násilí velmi závažný celospolečenský problém, mělo by mu být věnováno více pozornosti a jako ideální řešení vidím v právním zakotvení jednotného kodexu, který se touto problematikou bude zabývat. Jakožto stanoví jednotnou definici domácího násilí, která dnes je obsažena pouze v důvodové zprávě zákona na ochranu před domácím násilím.

Jak jsem již zmiňovala v kapitole 2.2.2.3, sedmidenní lhůta k rozhodnutí odvolacího soudu o dovolání se mi jeví jako šibeniční. Lhůta je stanovena v odstavci druhém § 409 ZŘS. Jak je známo odvolací soud rozhoduje v senátech, kdy každý soudce má týdně určeny další případy dle rozvrhu práce. Sedmidenní lhůta je pro důkladné nastudování spisu všech soudců v senátu a následnou poradu velmi krátká. Na druhou stranu by se v případech domácího násilí mělo postupovat velmi rychle, aby byla ochrana oběti co nejefektivnější. Čeští legislativci by měli zvážit zatížení odvolacích soudů a dospět k určitému kompromisu a sedmidenní lhůtu prodloužit alespoň na měsíc. Jako pozitivum vidím v průběžném proškolení soudců krajských soudů, v tom případě, dle mého názoru dojde ke sjednocení rozhodovací praxe a tím zvýšení právní jistoty.

Další nedostatek spatřuji v absenci provázanosti rozhodování o domácím násilí s rozhodováním o péči a výživě nezletilých dětí či o výživném na manželku. Po rozhodnutí o vykázání či o nařízení předběžného opatření by mělo následovat rozhodnutí o vyživovací

povinnosti agresora vůči obětem, nezletilým dětem či manželce. Často v aplikační praxi je agresor živitel rodiny, proto pokud je vykázán či na základě předběžného opatření má zákaz setkávání či zákaz vstupu do společné domácnosti, rodina v takovém případě může finančně strádat.

V úvodu jsem vedla exkurz do ochrany, která je obětem domácího násilí poskytovaná prostřednictvím trestního práva. V TŘ je taktéž regulována možnost vydání předběžného opatření. Předběžné opatření v rámci TŘ lze uložit jen obviněnému, z tohoto mi jasně vyplývá, že ochrana poskytovaná trestním právem nemůže být z logiky věci a co do rychlosti efektivní. Zatímco institut předběžného opatření upravený v právu civilněprocesním postihuje všechny pachatele domácího násilí. Kladu si však otázku, zda tyto dva instituty nestojí proti sobě. Konkrétně se jedná o situaci, kdy je předběžné opatření již vydáno a zda působí překážku litispendence či res iudicata. V případě, že je nejprve vydáno předběžné opatření dle civilněprávního předpisu, dle mého názoru, případné vydání předběžného opatření dle TŘ tomuto bránit nebude. Do konkurence se nedostane, neboť jak plyne ze základní zásady subsidiarity trestní represe, trestní právo je užíváno až jako prostředek ultima ratio a tedy nevidím problém v tom jít nejprve cestou „mírnější“ a posléze, je-li to potřeba cestou ultima ratio v případě práva trestního. V praxi samozřejmě může nastat situace, kdy je jako první užito předběžné opatření dle TŘ, v tom případě nevidím smysl navrhnout vydání předběžného opatření dle ZŘS, pokud je obsahově shodné.

Kladně hodnotím změnu, která se týká případného prodloužení předběžného opatření dle ZŘS. Již nevznikají pochybnosti, jakou popř. jaké žaloby podat, aby byly splněny zákonné podmínky pro prodloužení předběžného opatření. V minulosti bylo možné prodloužení po podání žaloby ve věci samé, toto činilo velké aplikační problémy v praxi, nepanovala jednota v tom, jakou žalobou se rozumí žaloba ve věci samé. Současná právní úprava tento aplikační problém odstranila a to zda osoba podá žalobu řešící osobní či majetkové vztahy stojí mimo podmínky prodloužení, avšak soud při rozhodování o prodloužení předběžného opatření toto vezme v potaz.

Na první pohled se může zdát regulace podání návrhu na nařízení předběžného opatření v komparaci s následným návrhem o prodloužení doby trvání předběžného opatření komplikovaná, neboť z povahy věci je nařízení o předběžném opatření dočasný ochranný prostředek a užijí se pravidla typická pro předběžná opatření. Zatímco návrh na prodloužení je již z povahy věci v podstatě řízení ve věci samé. Zastávám názor, že i přes určitou spletitost

není tato regulace nesprávná. Všem účastníkům musí být dány rovná práva, i přesto v jaké věci se rozhodování soudu týče. Tímto je často zasahováno do věcné a osobní sféry odpůrce či může docházet k dalším útokům, proto je potřeba, aby soud zjistil nade vší pochybnost všechny majetkové a osobní vztahy mezi účastníky.

S tímto souvisí také změna, která se týká postupu soudu resp. soudců. Jedná se o zákonné zakotvení zásady vyšetřovací, kterou je soudce v případě domácího násilí povinen aplikovat. I přesto, že se může zdát, že zásada je na překážku rychlosti, vzhledem k tomu, že se jedná o komplexní problém řešený mnoha institucemi, je třeba její zakotvení v tomto případě hodnotit více než kladně. V aplikační praxi za účinnosti derogovaných právních ustanovení soudci tuto zásadu využívali také, ale neměli k tomu žádné zákonné ukotvení.

V rámci analýzy prostředků ochrany proti domácímu násilí a činnosti soudů v této věci musím zmínit test, který osobně považuji za velmi důležitý, neboť v případech domácího násilí dochází právě ke kolizi určitých základních práv a svobod, které si vzájemně konkurují. Jedná se o test proporcionality poprvé zmíněný v nálezu ÚS ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94. V situaci, kdy dochází právě k výše zmíněné kolizi, je potřeba si stanovit podmínky a určit tak, které právo je prioritní ochraňovat. Soudci v aplikační praxi tak poměřují vzájemnou vhodnost, dále pak potřebnost a nakonec závažnost. Tuto činnost soudů považuji za zásadní, neboť právě na základě tohoto testu dochází ke konečnému verdiktu resp. rozhodnutí. V praxi vidím nejčastější využití právě tohoto poměrování např. v případě, kdy nově může mít postavení navrhovatele i osoba vůči které násilí nesměřuje. Může nastat situace, kdy soud tomuto návrhu vyhoví, ale samotné osobě ohrožené se toto řešení nezamlouvá. V tomto momentu by dle mého názoru mělo přijít využití právě testu proporcionality a následnému rozhodnutí, koho a jakým způsobem je efektivní chránit. Další situace, kde by se test měl hojně využívat je v případě rozhodování o prodloužení trvání předběžného opatření či v případě, když účastníci nemají společné bydli.

Co se týče problematiky vykázaní, ta je dle mého názoru velmi detailně a jasně regulována. Co však shledávám jako problematické je následná kontrola agresora po vykázaní. Pachatel domácího násilí má sice povinnost zdržet se jakéhokoli kontaktu a setkávání se s obětí, ale pokud toto poruší a osoba ohrožená není dostatečně silná kontaktovat příslušný orgán, neexistuje jiná možnost, jak se o daném porušení orgán dozví resp. přistoupí k sankci. Stálá kontrola policistů po vykázaní je nemožná vzhledem k funkčnímu ale také personálnímu složení Policie ČR. Je čistě na oběti domácího násilí, jak se ke své životní

situaci dále postaví. V současné době dochází k proškolení specializovaných policejních týmů zabývajících se touto problematikou. Dále vidím jako velké pozitivum aktivní, úzkou kooperaci Policie ČR s příslušnými intervenčními centry, které mohou být taktéž v případech opředěných domácím násilím nápomocni.

Závěrem bych chtěla říci, že i přes určité výtky spatřuji právní regulaci ochrany proti domácímu násilí jako velice efektivní. Právo na ochranu je snadno vymahatelné, kladně hodnotím provázanost a interdisciplinární kooperaci daných institutů. Soudci v případech domácího násilí postupují individuálně a pečlivě v souladu se svým vlastním přesvědčením. Tuzemský právní řád nabízí vcelku širokou škálu prostředků ochrany proti domácímu násilí poskytované, jak obětem, tak i široké veřejnosti, které jsou efektivní jak „na papíře“, tak i v aplikační praxi. Nadále se intenzivně pracuje na projektech, které mají za úkol proškolit a co nejvíc vštípit společnosti, že se nejedná jen o problém jednoho jedince, ale o celospolečenský jev, proti kterému je třeba společnými silami bojovat, jak na úrovni legislativy, tak na úrovni „obyčejného“ života, tak aby došlo k postupné eliminaci a pokud ne k odstranění, tak k co nejefektivnější ochraně oběti.

## Seznam literatury

### Monografie

MACHALOVÁ, Tatiana. *Domácí násilí – filosofická analýza pojmu*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014. 81 s.

KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011. 152 s.

ŠEVČÍK, Drahomír a kol. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. 1. vydání. Praha: Portál, s. r. o., 2011. 192 s.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s.

ŠMÍD, Ondřej. a kol. *Rozvod manželství*. Praha: Leges, 2013. 336 s.

VANÍČKOVÁ, Eva a kol. *Násilí v rodině, syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte*. Praha: Karolinum, 1995. 64 s.

WIPLINGEROVÁ, Miloslava a kol. *Zvláštní soudní řízení*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. 236 s.

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. vydání. Praha: Linde Praha, 2011. 711 s.

WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní*. První část: Řízení nalézací. Praha: Linde Praha, 2014. 624 s.

SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 2014. 458 s.

ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Řízení ve věcech rodinněprávních v České republice, Slovenské republice a Německu a jejich aktuální problémy*. Praha: Nakladatelství Leges, 2010. 380 s.

STŘÍLKOVÁ, Patricie, FRYŠTÁK, Marek. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. 91 s.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 4. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013. 1216 s.



ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou duševní zpravou a rejstříkem*. 1. vydání. Ostrava: Sagit, 2012. 1119 s.

### **Odborné články**

GELLES, James, Richard. *Family Violence*. Sage Publications, 1987, 2.ed., vol. 84.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Psychické týrání partnera aneb Domácí násilí beze stop. *Právo a rodina*. Praha: Linde, 2007, roč. 9, č. 6.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Muži jako oběti domácího násilí. *Právo a rodina*, 2010, č. 7. [online]. [cit. 28. listopadu 2016]. Dostupné také na <<http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasilii/>>.

KUBOVÁ, Olga. Muži, ženy a domácí násilí: k problému „genderové symetrie“ pachatelů a obětí domácího násilí. *Trestní právo*, 2004, č. 12.

MELICHAROVÁ, Dita. Ochrana dítěte, které je svědkem nebo obětí domácího násilí. *Zdravotnictví a právo*, 2005, č.9.

MELICHAROVÁ, Dita. Dítě jako svědek a oběť domácího násilí. *Acta Iuridica Olomouensis*, 2005, č. 2.

ČUHELOVÁ, Kateřina. Jak se rychle zorientovat v nové právní úpravě domácího násilí. *Rekodifikace & praxe*. 2013, 1(4).

SVOBODA, Karel. Prokazování důvodů pro vydání předběžného opatření v judikatuře českých soudů. *Jurisprudence*. 2013, 22(6).

ČUHELOVÁ, Kateřina. Kdy počíná a jak dlouho trvá předběžné opatření podle § 76b odst. 3 o.s.ř. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 20.

KOČOVÁ, Klára. Domácí násilí a tzv. vykázání – nový institut právního řádu ČR. *Bulletin advokacie*, 2007, č. 10.

## Sborníky

ŠMÍD, Ondřej. *Ochrana před domácím násilím v rámci civilního procesu v ČR*. Dny práva – 2010 – Days of Law [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010 [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <[http://www.law.muni.cz/sborniky/dny\\_prava\\_2010/files/07\\_nasili.html](http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/07_nasili.html)>.

FENYK, Jaroslav. *Některé postupy v boji proti domácímu násilí v USA*. IN: Domáce násilie – nová prax a nová legislativa v Európe. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej v dňoch 15.-16. októbra 2007. Bratislava: Bratislavská vysoká škola právni, 2008.

BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Informace pro policisty a jiné odborníky, kteří se dostávají do styku s dětmi zažívajícími domácí násilí*. Sborník textů zaměřených na problematiku domácího násilí [online]. Praha, 2010 [cit. 28. listopadu 2016]. Dostupné z <[http://www.csspraha.cz/wcd/usersdata/file/sbornik\\_textu\\_k\\_problematice\\_domaciho\\_nasili.pdf](http://www.csspraha.cz/wcd/usersdata/file/sbornik_textu_k_problematice_domaciho_nasili.pdf)>.

ZÁHORA, Jozef (ed). *Domáce násilie – nová prax a nová legislativa v Európe*. Bratislava: Eurokódex, 2008.

## Komentáře

SVOBODA, Karel. a kol (ed.) *Zákon o zvláštních řízeních soudních*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. 1056 s.

## Internetové zdroje

*Sociologická sonda ROSA: Domáci násilí*. Statistická data z údajů klientek za rok 2014. [online]. rosa-os.cz., [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://rosa-os.cz/wp-content/uploads/2015/03/ROSA-statistika-za-2014-web.pdf>>.

COUNCIL OF EUROPE. *Istanbul Convention. Action against violence against women and domestic violence* [online]. coe.int, [cit. 27. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/about-the-convention>>.

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. *Statistiky* [online]. domacinasili.cz, 13. ledna 2017 [cit. 8. února 2016]. Dostupné na <<http://www.domacinasili.cz/statistiky/>>.

### **Právní předpisy**

Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

Důvodová zpráva k zákonu č. 218/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Důvodová zpráva k zákonu č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníku Policie České republiky v případech domácího násilí.

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 272/2008 Sb., o policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

### **Judikatura**

Nález Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2007, sp. zn. II. ÚS 2630/07.

Nález ÚS ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94.

### **Disertační práce**

ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. Olomouc, 2015.

## **Abstrakt**

Toto téma jsem si zvolila z důvodu trvajících aktuálnosti a společenské závažnosti. Domácí násilí patří ve společnosti mezi velmi sledovaná témata a také právní úpravě této problematiky je třeba věnovat náležitou pozornost. Ve své diplomové práci a konkrétně její úvodní části jsem se zabývala obecnou problematikou domácího násilí. Zaměřila jsem se převážně na prostředky ochrany proti domácímu násilí v právním řádu ČR. Poté následuje analýza charakteristiky domácího násilí jako fenomén dnešní doby, zejména je popsán pojem domácího násilí, jeho znaky a formy. Diplomová práce se také stručně zaměřila na intervenční centra, jakožto organizace vytvořené s cílem pomáhat obětem domácího násilí. V této kapitole jsem zkoumala konkrétně to, jak intervenční centra fungují a jaký je vztah mezi těmito specializovanými centry a možnostmi právní ochrany. V analytické části své diplomové práce jsem věnovala největší pozornost současné soukromoprávní regulaci domácího násilí a institutům ochrany oběti před domácím násilím napříč právním tuzemským řádem. Zaměřila jsem se především na klady a zápory právní úpravy a institutů a navrhla jsem, dle závěru, efektivnější způsob ochrany oběti před pachatelem. Diplomová práce se podrobněji zabývá institutem vykázaní a předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí. Zmínila jsem se také o trestněprávní a správní úpravě, jakožto regulaci, která jde ruku v ruce s ochranou soukromoprávní. Použité statistické údaje poskytují klíč ke shrnutí efektivity prostředků ochrany proti domácímu násilí.

## **Abstract**

I chose this topic because of the lasting contemporaneity and social importance. Domestic violence is one of the high-profile topics in today's society. Legislation pertaining to domestic violence needs to be given its due diligence. In this thesis, specifically the introduction, I discussed the general issues of domestic violence. More specifically, I focused on the means of protection against domestic violence in the Czech legal order. Furthermore, this thesis delves into the characteristics of domestic violence, which portray it as a current phenomenon. Hence, there is especially explained the concept of domestic violence, its characters and its forms. This thesis is also briefly focused on intervention centers, as an organization created to help victims of domestic violence. In this aforementioned topic, I examined, specifically, how the intervention centers work and what is the relationship between these specialized centers and possibilities of legal protection. In the analytical part of my thesis, I primarily focused on the current regulation of private institutes of domestic violence and protection of victims from domestic violence across the domestic legal order. I focused on the advantages and disadvantages of legislation and institutions. According to conclusion, I deduced a more efficient way to safeguarding a victim from their offender. This thesis deals in details with the police restraining order and preliminary injunction to protect victims against domestic violence. Furthermore, I also stated the regulations pertaining to criminal and administrative arrangements, which go hand in hand with the civil protection. Finally, the statistical data provide a comprehensive summary that shows the effectiveness of the means of protection against domestic violence.

## **Klíčová slova**

Domácí násilí

Pachatel domácího násilí

Oběť domácího násilí

Osoba ohrožená

Procesněprávní aspekty ochrany před domácím násilím

Předběžné opatření

Výkon rozhodnutí

Vykázání

Prostředky ochrany

Ochrana života a zdraví

## **Keywords**

Domestic violence

Culprit of domestic violence

Victim of domestic violence

Endangered person

Procedural aspects of protection against domestic violence

Preliminary injunction

Execution of judgement

Police restraining order

Means of protection

Protection of life and health

# Příloha č. 1

## PŘEHLED POČTU VYKÁZÁNÍ POLICIÍ ČR DLE KRAJŮ

**PŘEHLED POČTU VYKÁZÁNÍ POLICIÍ ČR DLE KRAJŮ**

KRAJ	Zpracoval Bílý kruh bezpečí ve spolupráci s APIC ČR - 11. 1. 2017												2016	celkem v jednotlivých letech										celkem 2007-16
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Jihočeský	3	5	4	4	6	5	6	5	8	2	2	3	53	50	37	35	84	72	64	63	56	54	53	568
Jihomoravský	15	15	9	9	12	8	8	8	3	6	9	15	117	82	72	82	87	118	150	128	118	124	117	1078
Karlovarský	5	8	8	3	7	11	8	6	3	11	5	14	89	32	46	49	79	137	111	97	114	93	89	847
Královéhradecký	8	3	3	9	1	1	3	8	4	7	7	3	57	34	22	16	44	45	52	41	35	32	57	378
Liberecký	10	5	6	7	9	4	4	6	10	7	5	7	80	30	36	68	62	82	104	113	100	79	80	754
Moravskoslezský	17	8	8	9	18	12	3	10	12	9	10	6	122	213	110	111	108	135	97	107	124	112	122	1239
Olomoucký	7	8	12	7	8	5	9	10	7	5	8	9	95	44	35	43	61	112	100	94	87	109	95	780
Pardubický	10	6	9	10	4	4	6	11	7	4	5	1	77	61	39	44	73	92	104	83	80	69	77	722
Píseňský	4	2	4	0	4	2	1	1	2	1	4	1	26	16	22	14	27	23	30	39	42	31	26	270
Hlavní město Praha	15	13	21	14	19	11	12	18	21	21	26	15	206	59	34	48	104	123	138	155	213	192	206	1272
Středočeský	11	10	5	5	12	8	5	8	7	14	7	11	103	79	67	59	64	121	106	111	119	104	103	933
Ústecký	14	17	16	20	12	17	16	15	13	7	15	19	181	81	87	134	133	202	204	156	137	163	181	1478
Vysočina	6	5	1	2	1	3	4	7	8	4	8	6	55	32	26	39	51	42	43	73	74	77	55	512
Zlínský	7	4	6	7	6	3	9	3	3	4	2	1	55	49	46	36	81	126	102	101	83	67	55	746
<b>CELKEM VYKÁZÁNÍ</b>	<b>132</b>	<b>109</b>	<b>112</b>	<b>106</b>	<b>119</b>	<b>94</b>	<b>94</b>	<b>116</b>	<b>108</b>	<b>102</b>	<b>113</b>	<b>111</b>	<b>1316</b>	<b>862</b>	<b>679</b>	<b>778</b>	<b>1058</b>	<b>1430</b>	<b>1405</b>	<b>1361</b>	<b>1362</b>	<b>1306</b>	<b>1316</b>	<b>11577</b>
z toho opakovaná	10	20	16	13	17	11	17	14	15	11	15	16												
tj. v %	8%	18%	14%	15%	14%	12%	18%	12%	14%	11%	14%	15%												

**Od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2016 celkem: 11 577**



## Příloha č. 2

### METODA SARA DN

Metoda obsahuje tři oddíly dotazů. V prvním zjišťujeme, zda se **násilná osoba dopouští násilí vůči blízké osobě**.

1) Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?

např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní

2) Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?

např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby

3) Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhružek a úmyslů ze strany násilné osoby?

např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhružek nebo úmyslů

4) Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení?

např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněčného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace aj.

5) Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?

např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí

V druhém oddílu zjišťujeme, zda má **násilná osoba sklony k násilí**.

1) Dopouští se obecné kriminality?

např. jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně

2) Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?

např. měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah {opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu}

3) Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?

např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční potíže

4) Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?

např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech

5) Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?

např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu

V posledním tedy třetím oddílu metoda zkoumá **zranitelnost ohrožené osoby**.

1) Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?

např. přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe

2) Má z násilné osoby extrémní strach?

např. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranné chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání

3) Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?

např. riziko je veliké, pokud ohrožená osoba nemá znalosti o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou

4) Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?

např. tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností

5) Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?

např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek

## Příloha č. 3

### SEZNAM INTERVENČNÍCH CENTER V ČESKÉ REPUBLICE

ADRESÁŘ Intervenčních center v ČR, zastoupených v APIC ČR

NÁZEV IC	ADRESA	PROVOZNÍ DOBA PRO VEŘEJNOST	TELEFON	E-MAIL WWW STRÁNKY
IC BRNO Jihomoravský kraj	Sýpka 25 613 00 Brno - Černá pole	Po-Čt 8 - 20 Pá 8 - 16	739078078 nonstop 541213732	<a href="mailto:intervencni-centrum@spondea.cz">intervencni-centrum@spondea.cz</a> <a href="http://www.ic-brno.cz">www.ic-brno.cz</a>
IC ČESKÉ BUDĚJOVICE Jihočeský kraj	Kanovnická 11/390 370 01 České Budějovice	Po 13 - 18 Út - Čt 8 - 12 13 - 16 Pá pro objednané	386323016 603281300	<a href="mailto:intervencnicentrum@charitacb.cz">intervencnicentrum@charitacb.cz</a> <a href="http://www.charitacb.cz">www.charitacb.cz</a>
IC HRADEC KRÁLOVÉ Královéhradecký kraj	Kotěrova 847 500 03 Hradec Králové	Po 13 - 17 St 8 - 12 13 - 18 Čt 8 - 12 13 - 17 Út, Pá pro objednané	495530033 774591383	<a href="mailto:intervencni.centrum@hk.caritas.cz">intervencni.centrum@hk.caritas.cz</a> <a href="http://www.domacinasili-ic.cz/">http://www.domacinasili-ic.cz/</a>
IC JIHLAVA Vysočina	Pod Příkopem 4, 586 01 Jihlava	Po, St 8 - 17 Út, Čt 7:30 - 15:30 Pá 8 - 14:30	567215532 606520546 osobní konzultaci objednejte předem telefonem	<a href="mailto:ic.vysocina@volny.cz">ic.vysocina@volny.cz</a>
IC LIBEREC Liberecký kraj	Tanvaldská 269 463 11 Liberec 30	Po 7 - 16 Út 7 - 15 St 7 - 16 Pá 7 - 12	482311632	<a href="mailto:info.ic@cipslk.cz">info.ic@cipslk.cz</a> <a href="http://www.cipslk.cz">www.cipslk.cz</a>
IC OSTRAVA Moravskoslezský kraj - býv. okresy: Ostrava, Opava,	28. října 124 702 00 Ostrava	Po 8 - 16 Út 8 - 16 St pro objednané Čt 8 - 16	597489207 597489204 (fax)	<a href="mailto:ic.ostrava@bkb.cz">ic.ostrava@bkb.cz</a> <a href="http://www.domacinasili.cz">www.domacinasili.cz</a>

Nový Jičín		Pá 8 - 14		
IC HAVÍŘOV Moravskoslezský kraj - býv. okresy: Karviná, Bruntál, Frýdek - Místek	Opletalova 4/607 Havířov - Šumbark 736 01	Po-Pá 8 - 16	596611239, 238 (fax) 739500634 - pohotovostní mobil po-pá 8 - 22 hod, so-ne-svátky 8 - 16 hod	<a href="mailto:ic.havirov@slezskadiakonie.cz">ic.havirov@slezskadiakonie.cz</a> <a href="http://www.slezskadiakonie.cz">www.slezskadiakonie.cz</a>
IC OLOMOUC Olomoucký kraj	Na Vozovce 26 779 00 Olomouc	Po, St 7:30-12, 12:30-17 Út, Čt, Pá 7:30-12, 12:30-15:30	585754736 774406453	<a href="mailto:intervencnicentrum@ssp-ol.cz">intervencnicentrum@ssp-ol.cz</a> <a href="mailto:drahomir.sevcik@ssp-ol.cz">drahomir.sevcik@ssp-ol.cz</a> <a href="http://www.ssp-ol.cz">www.ssp-ol.cz</a>
IC PARDUBICE Pardubický kraj	Erno Košťála 980 530 12 Pardubice	Po-Pá 8 - 16	466260528 774755744	<a href="mailto:ic.pardubice@skp-centrum.cz">ic.pardubice@skp-centrum.cz</a> <a href="http://www.skp-centrum.cz">www.skp-centrum.cz</a>
IC PLZEŇ Plzeňský kraj	Cukrovarská 16 326 00 Plzeň	Po-Pá 9-12, 13-15 službu IC možno sjednat i mimo provozní dobu na nonstop lince Terénní krizové služby a IC	777167004 nonstop	<a href="mailto:ic@dchp.cz">ic@dchp.cz</a> <a href="http://www.kadel.cz/dchp">www.kadel.cz/dchp</a>
IC PRAHA Hlavní město Prah	Modřínová 1 Praha 8 - Kobylisy 198 00	Po 8- 17 Út, St, Čt 8- 18 Pá 8- 14 (ne každý)	281911883 281861580 (fax) 604231085 739440771	<a href="mailto:icpraha@csspraha.cz">icpraha@csspraha.cz</a> <a href="http://www.csspraha.cz">www.csspraha.cz</a>
IC KLADNO Středočeský kraj	Jana Palacha 1643 272 80 Kladno	Po 8 - 15 Út, St, Čt 8 - 17 Pá 8 - 14	312292333- 5 605765883 312292332 (fax)	<a href="mailto:ic.stredocesky@seznam.cz">ic.stredocesky@seznam.cz</a> <a href="mailto:ic@zsi-kladno.cz">ic@zsi-kladno.cz</a> <a href="http://www.zsi-kladno.cz">www.zsi-kladno.cz</a>
IC SOKOLOV Karlovarský kraj	J.K.Tyla	Po - Pá 8 -	352661418 736514095	<a href="mailto:intervencni@centrum.cz">intervencni@centrum.cz</a> <a href="http://pomocvnouziops.sweb.cz">http://pomocvnouziops.sweb.cz</a>

	461 356 01 Sokolov (zelená vila naproti bývalému hotelu Ohře)	18	352669839 (fax)	
IC ÚSTÍ NAD LABEM Ústecký kraj	K Chatám 22 403 40 Ústí nad Labem - Skorotice Chomutov - Písečná 5030 Louny - Pod nemocnicí 2380 Rumburk - Lužické nám. 160	Po 8 - 18 Út 8 - 12 St 8 - 18 Čt 8- 12 Pá 8 - 16 Chomutov: Čt 10-14 Louny: Pá 10-14 Rumburk: Čt 10-14	475511811 475201495 fax 475603390 - pro instituce o víkendech a svátcích	<a href="mailto:intervencnicentrum.ul@seznam.cz">intervencnicentrum.ul@seznam.cz</a> <a href="http://www.volny.cz/spirala.cki">www.volny.cz/spirala.cki</a>
IC ZLÍN Zlínský kraj	U Náhonu 5208 760 01 Zlín	Po, St 7-15 Út, Čt 7-18 Pá 7 - 13 nebo dle domluvy	577018265 774405682 - pohotovost od Pá 13hod do So 15 hod; Ne+svátky 9-15 hod	<a href="mailto:ic.zlin@seznam.cz">ic.zlin@seznam.cz</a> <a href="http://www.poradnazlin.cz">www.poradnazlin.cz</a>